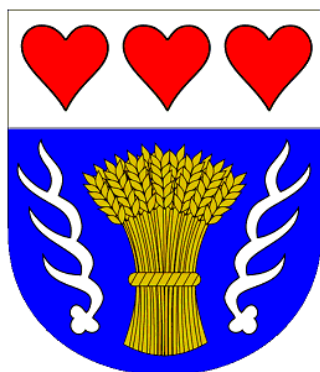

Schválený

STŘEDNĚDOBÝ VÝHLED ROZPOČTU OBCE BĚLÁ U JEVÍČKA 2023 – 2027

Aaa2/AQE

Dobrá schopnost dostát finančním závazkům, subjekt může podléhat negativním vlivům a ekonomickým událostem.

STR 2

Velmi dobrý subjekt s vysokou schopností splácet své aktuální závazky

Obsah

Definice základních pojmů.....	3
Použité zkratky	4
Úvod.....	5
1 Analýza hospodaření uplynulého období	6
1.1 Příjmy.....	6
1.2 Výdaje	11
1.3 Hospodaření	14
1.4 Monitoring hospodaření.....	18
1.5 Analýza cash flow	19
1.6 Závěry analýzy hospodaření	20
2 Střednědobý výhled rozpočtu.....	23
2.1 Provozní hospodaření výhledového období.....	23
2.2 Kapitálové hospodaření výhledového období.....	26
2.3 Celkové hospodaření výhledového období	26
2.4 Dluhová služba.....	27
2.5 Analýza zadlužení.....	28
3 Ekonomické hodnocení.....	30
Závěr	32
Seznam tabulek a grafů	34
Seznam příloh	35

Definice základních pojmů

- **Běžné příjmy** – daňové příjmy, nedaňové příjmy a provozní dotace (transfery).
- **Kapitálové příjmy** – prodej pozemků, ostatních nemovitostí, akcií a majetkových práv.
- **Investiční příjmy** – obsahují kapitálové příjmy a investiční dotace (transfery).
- **Provozní přebytek** (saldo provozního rozpočtu) – rozdíl běžných příjmů a běžných výdajů. Výše provozního přebytku by měla **vždy** nabývat kladných hodnot a neměla by v čase klesat.
- **Rozdíl provozního přebytku a splátek jistin** – rozdíl provozního salda a splátek krátkodobých i dlouhodobých úvěrů. Také výše tohoto ukazatele by měla být **vždy** kladná.
- **Saldo bez financování** – rozdíl celkových příjmů a výdajů.
- **Bilance hospodaření** (saldo rozpočtu) – celkové příjmy a přijaté úvěry minus celkové výdaje a uhrazené splátky úvěrů.
- **Saldo kapitálového rozpočtu** – rozdíl investičních příjmů a kapitálových výdajů.
- **Dluhová základna** – celkové příjmy po konsolidaci.
- **Dluhová služba** – součet splátek úroků a splátek jistin.
- **Celková dluhová služba (dluh)** - celková výše splátek jistin, dluhopisů apod. bez úroků.
- **Ukazatel dluhové služby** vyjadřuje procentuální poměr **dluhové služby** a **dluhové základny**. Neměl by přesáhnout hodnotu 25 %.
- **Ukazatel provozních úspor** - vyjadřuje využitelnost provozních prostředků, tj. jaká část provozních prostředků může být využita na krytí investičních záměrů municipality. Optimální hodnota ukazatele se pohybuje okolo 25 % a neměla by klesnout pod 10 %, která je považována za minimální hodnotu tohoto ukazatele.
- **Podíl cizích zdrojů k celkovým aktivům** - Ukazatel vyjadřuje poměr zadlužení k celkovému majetku ÚSC. Za rizikovou hodnotu je považován ukazatel vyšší než 25 %.
- **Celková likvidita** - vyjadřuje poměr, kterým je obec schopna krýt své krátkodobé závazky především prostředky na bankovních účtech a hotovostí. Za rizikovou hodnotu se považuje hodnota menší než 1.
- **Platební schopnost I. řádu** - poměr celkového dluhu k provoznímu přebytku vyjadřuje schopnost municipality splatit celkové závazky, pokud bude k jejich úhradě použito celé saldo provozního rozpočtu. Optimální hodnoty se pohybují pod hranicí 2, stabilní finanční zdraví ukazují ještě hodnoty do 6.
- **Platební schopnost II. řádu** - poměr ročních splátek dluhu k provoznímu přebytku. Výsledné hodnoty ukazují schopnost uhradit roční splátky dluhu z provozního přebytku. Pod 20 %, jedná se o optimální stav, do hranice 40 % hodnoty provozního přebytku je stav uspokojivý.
- **Finanční zadluženost** - poměr ročních splátek dluhu k běžným příjmům, vyjadřuje podíl běžných příjmů, které je potřeba vyčlenit na roční splátku dluhu. Hodnoty do 7 % svědčí o dobrém finančním zdraví municipality, hodnoty nad 18 % vyjadřují zvýšené riziko.
- **Miniaturní grafy** - znázorňují relativní pohyb v jednotlivých letech minulého období. Neodpovídají absolutním hodnotám, tudíž je nelze brát jako ukazatel podílu na celkové výši zobrazovaných hodnot. Osy jsou nastavené na pevné rozpětí 0 - 100 % a jednotlivé roky jsou převedeny na procenta, kde nejvyšší částka zobrazuje 100 %.

Použité zkratky

- CDS – celková dluhová služba
- DPFO – daň z příjmů fyzických osob
- DPH – daň z přidané hodnoty
- DPPO – daň z příjmů právnických osob
- HČ – hospodářská (podnikatelská) činnost
- KV – kapitálové výnosy
- MF – ministerstvo financí
- OSVČ (SČ) – osoby samostatně výdělečně činné
- PO – příspěvková organizace
- PP – provozní přebytek
- RS – schválený rozpočet
- RU – upravený rozpočet
- RUD – rozpočtové určení daní
- SR – státní rozpočet
- SVR – střednědobý výhled rozpočtu
- UC – účetní skutečnost
- ÚSC – územní samosprávný celek
- ZČ – závislá činnost

Úvod

Střednědobý výhled rozpočtu (dále také SVR) dle § 3 zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, slouží pro střednědobé finanční plánování rozvoje hospodaření územních samosprávných celků (ÚSC). Sestavuje se na základě uzavřených smluvních vztahů a přijatých závazků zpravidla na dobu 2 až 5 let následujících po roce, na který se sestavuje rozpočet. Umožňuje ÚSC nastavit dlouhodobou udržitelnost financí, vymezit finanční možnosti, zajistit zdravý vývoj financí a schopnost ÚSC dostát svým závazkům. Obsah dokumentu přesahuje rámec zákonných náležitostí uvedených v § 3 zmíněného zákona. Analyzuje hospodaření ÚSC v minulosti, a je sestaven ve větší podrobnosti, než stanovuje zákon. Takto vytvořený SVR usnadňuje sestavení rozpočtu a koncepční a plánové financování potřeb, zajišťuje přehled o možnostech hospodaření ÚSC v budoucím období a v neposlední řadě podává informace o využití návratného způsobu financování a dlouhodobý komplexní pohled na výsledek hospodaření a finanční situaci územního celku. Při čerpání finančních prostředků z EU je přínos střednědobého výhledu rozpočtu ještě markantnější.

Střednědobý výhled rozpočtu je nástrojem sloužícím k plánování. Lze předpokládat, že zejména v této turbulentní době bude docházet ke změnám a zpřesňování údajů v něm obsažených (energie, služby a další údaje ovlivněné vysokou inflací), a to i s ohledem na jeho zpracovávání na delší časové období. Aby SVR plnil svou roli při řízení ÚSC, je třeba provádět průběžnou kontrolu a monitoring naplňování v něm obsažených ukazatelů. K vyhodnocování plnění SVR by mělo docházet alespoň jednou ročně. Pro zachování jeho efektivnosti, by měl být každoročně aktualizován a jeho platnost prodloužena o další rok se znalostí aktuálního stavu a vývoje hospodaření. Při dodržení těchto pravidel má samospráva možnost operativně reagovat a svými rozhodnutími korigovat hospodaření ÚSC. Podkladem pro tvorbu tohoto dokumentu jsou následující zdroje:

- Účetnictví a rozpočty let 2017 - 2021
- Platný rozpočet obce na rok 2022 (srpen) - výchozí dokument střednědobého výhledu
- Provedená analýza hospodaření obce
- Dluhová služba - splátkové kalendáře stávajících nebo budoucích závazků (jistin a úroků)
- Predikce sdílených daní na rok 2022 ze schváleného státního rozpočtu
- Predikce sdílených daní na roky 2023 - 2025 z navrženého státního rozpočtu a střednědobého výhledu rozpočtu státu
- Koeficienty odpovídající potřebám, povinnostem a ekonomickému hospodaření obce dle předpokládaného vývoje ekonomiky státu
- Předpokládané nahodilé příjmy a výdaje
- Plán investičních akcí na rok 2023
- Konzultace s odpovědnými pracovníky obecního úřadu

1 Analýza hospodaření uplynulého období

Analýza se zaměřuje na zhodnocení hospodaření v předcházejícím pětiletém období a na základě takto získaných poznatků je důležitým nástrojem modelování a tvorby střednědobého výhledu rozpočtu. Přínosem k reálnému sestavení SVR je analýza vývoje důležitých ekonomických ukazatelů:

- Bilance hospodaření (Saldo úplné),
- Saldo (bez financování),
- Provozní přebytek,
- Ukazatel provozních úspor,
- Ukazatel dluhové služby.

Tyto ukazatele jsou závislé na vývoji dvou základních hodnot rozpočtu – příjmů a výdajů. Pro sestavení střednědobého výhledu je pak důležitý i průběh minulosti a predikce budoucích hodnot nejdůležitější příjmové skupiny municipalit, a to sdílených daní (daně fyzických, právnických osob a DPH).

1.1 PŘÍJMY

Příjmy ÚSC jsou veškeré nenávratně inkasované prostředky, opětované i neopětované, včetně přijatých darů a dotací, a přijaté splátky půjček v rámci rozpočtové politiky. Příjmy jsou členěny na běžné a kapitálové. Běžné příjmy jsou tvořeny příjmy daňovými, nedaňovými a provozními dotacemi. Jedná se tedy o každoročně se opakující příjmy, které slouží k pokrytí běžných výdajů. Investiční příjmy, tj. příjmy z prodeje dlouhodobého a finančního majetku, a investiční dotace, mají charakter nahodilých příjmů a jsou určeny především k pokrytí investičních záměrů ÚSC.

Příjmy v roce 2018 ovlivněny vysokou hodnotou investičních transferů

2,0 mil. Kč

Oživení ekonomiky zapříčinilo nárůst daňových příjmů o

0,5 mil Kč

Tabulka č. 1: Přehled vývoje příjmů

Údaje (tis. Kč)	UC 2017	UC 2018	UC 2019	UC 2020	UC 2021	RU 2022
DAŇOVÉ PŘÍJMY	4 612	5 230	5 498	5 110	5 642	5 335
NEDAŇOVÉ PŘÍJMY	324	449	439	744	555	542
Neinvestiční transfery	557	624	621	919	699	325
BĚŽNÉ PŘÍJMY	5 493	6 303	6 557	6 773	6 896	6 202
KAPITÁLOVÉ PŘÍJMY	2	0	0	0	0	0
Investiční transfery	776	2 049	250	80	1 019	970
INVESTIČNÍ PŘÍJMY	777	2 049	250	80	1 019	970
PŘÍJMY CELKEM	6 270	8 352	6 807	6 853	7 915	7 172

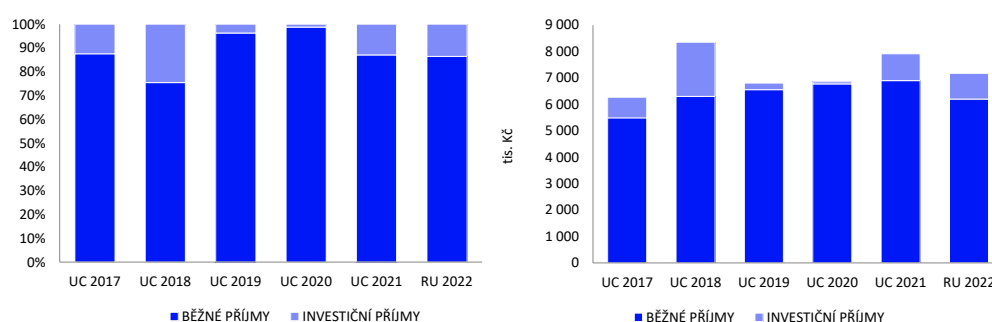
Příjmy za sledované období vykazují nerovnoměrný vývoj. Příčinou je zejména výše investičních příjmů, reprezentovaných přijatými investičními transfery. Běžné příjmy oproti tomu meziročně rostly v celém sledovaném období. V rámci provozní části příjmů ovšem v roce 2020 dochází k přechodným změnám v relativním zastoupení jednotlivých tříd. Nejdůležitější daňové příjmy poklesly (o 0,4 mil. Kč), naopak posílily příjmy nedaňové (o 0,3 mil. Kč) a neinvestiční transfery (o 0,3 mil. Kč), kde na položce 4111 obec evidovala příjem kompenzačního bonusu (0,4 mil. Kč) za propad položky 1111 – DPFO_{zč} (placená plátci).

Rok 2021 se do podvědomí zapíše jako rok pokračující pandemie koronaviru. Přímé dopady již nebyly tak tristní, ale o to větší byly vedlejší vlivy této pandemie. Jednalo se zejména o narušení dodavatelsko-odběratelských vztahů, strmý nárůst cen energií

a vysokou inflaci. Přesto HDP meziročně vzrostl o 3,2 %, ale nedorovnal pokles roku 2020 (-5,8 %), tj. výkonost ekonomiky se nedostala na úroveň před pandemickou krizí v roce 2019. Pro obec Bělá u Jevíčka došlo k meziročnímu nárůstu daňových příjmů o 0,5 mil. Kč.

Z uvedeného plyne, že největší vliv na meziroční vývoj celkových příjmů mají daňové příjmy. V roce 2020 růst nedaňových příjmů a přijatých transferů dokázal převýšit pokles daňových příjmů, reprezentovaných zejména sdílenými daněmi, u kterých docházelo v minulém období k neustálému růstu. Investiční transfery, které jsou odvislé především od vypisovaných dotačních titulů a jsou pro obec přínosem, případně kapitálové příjmy závislé na rozhodnutích zastupitelů, jsou příčinou nerovnoměrného vývoje celkových příjmů.

Graf č. 1: Vývoj příjmů

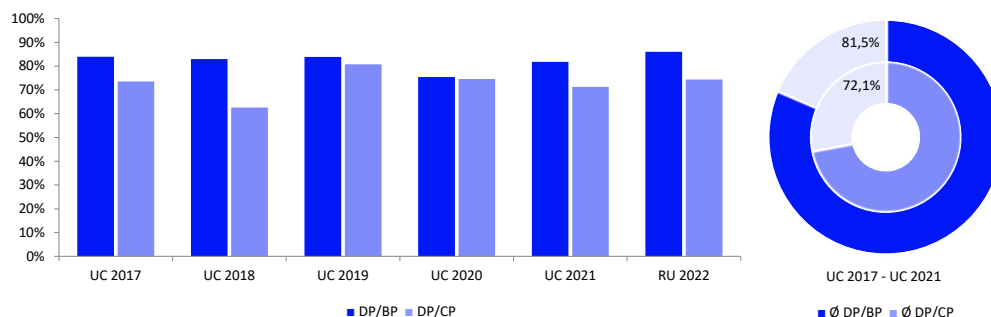
Hodnota celkových příjmů je v rámci běžných příjmů závislá zejména na vývoji ekonomiky státu a tím na inkasu sdílených daní. Podstatně menší vliv mají nedaňové příjmy a neinvestiční transfery. Meziroční vývoj příjmů je ovšem nezanedbatelně ovlivněn také realizací investičních záměrů a s tím souvisejícími obdrženými investičními dotacemi. Toto lze dokumentovat výrazným nárůstem celkových příjmů v roce 2018, kdy obec obdržela dotaci na projekt společenského zařízení (2,0 mil. Kč). Dotace ovlivnily také vývoj celkových příjmů v letech 2017 a 2021.

1.1.1 Daňové příjmy

Zásadní skupinou příjmů jsou příjmy daňové, tvoří
81,5 % běžných příjmů
72,1 % celkových příjmů

Z následujících grafů, které porovnávají podíly jednotlivých příjmových skupin na běžných a celkových příjmech (vyjádření v procentech), je zřejmé, že nejdůležitější příjmovou skupinou jsou příjmy daňové. Daňové příjmy tvořily za posledních pět let v průměru 81,5 % příjmů běžných a 72,1 % příjmů celkových.

Graf č. 2: Meziroční podíl a pětiletý průměr daňových příjmů

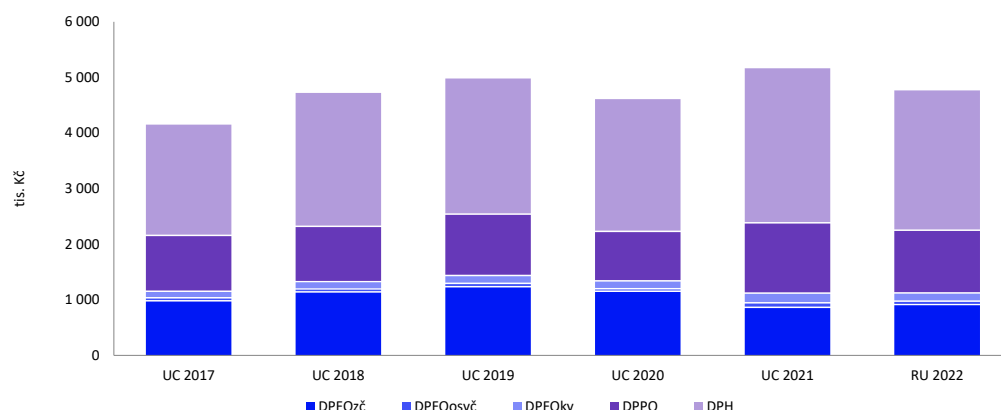
Z předcházejícího grafu je patrná dominance daňových příjmů nad ostatními příjmovými skupinami. Nedaňové, kapitálové příjmy a přijaté transfery se v průměru podílejí na běžných příjmech 18,5 % a na celkových příjmech 27,9 %.

Základ příjmové části rozpočtu obce tvoří sdílené daně, které spadají do třídy daňových příjmů. Plnění rozpočtovaných příjmů v této oblasti je nutné věnovat náležitou pozornost.

Podíl sdílených daní na
daňových příjmech

88,5 %

Graf č. 3: Vývoj sdílených daní

Poznámka: z důvodu přehlednosti a názvosloví z minulých let jsou dále v textu použity zkratky pro položku 1111 (současný název DPFO placená plátcí) 1111zč (ze závislé činnosti) 1112 (současný název DPFO placená poplatníky) 1112osvč (osob samostatně výdělečně činných)

Vývoj hodnot sdílených daní je ovlivňován jak změnami v zákoně o Rozpočtovém určení daní (RUD), tak aktuálním vývojem ekonomické situace. V roce 2017 došlo ke zrušení inkasa 30 % z DPFO_{osvč} a zároveň jako kompenzace byl navýšen podíl obcí na DPH z 20,43 % na 21,4 %, aby hned v následujícím roce byl tento podíl navýšen na 23,58 % a ještě navýšeno kritérium počtu žáků ze 7 % na 9 %. V roce 2021 došlo k opětovné změně zákona v důsledku přijetí tzv. daňového balíčku, který zrušil superhrubou mzdu. Tento výpadek je řešen zvýšením podílu ÚSC z 23,58 % na 25,84 % na přerozdělování celorepublikového inkasa u všech položek sdílených daní.

Celosvětová pandemie Covid 19 vyvolala nutnost kompenzovat výpadky v postižených oblastech hospodářství. Negativní dopady restriktivních opatření na hodnoty sdílených daní (na položku 1111 – DPFO_{zč}) byly ÚSC kompenzovány tzv. kompenzačním bonusem. Ten v roce 2020 činil 1 250 Kč na obyvatele a v roce 2021 byl stanoven ve výši 80 % jejich podílu na výplatách kompenzačního bonusu. Příspěvek byl mezi ÚSC rozdělen podle procentních podílů v rámci RUD.

V kontextu výše zmíněného vývoje příjmů ze sdílených daní je třeba připomenout další historické okolnosti, které ovlivňovaly příjmovou i výdajovou stranu rozpočtu. V roce 2003 to byl vznik obcí s pověřeným obecním úřadem a obcí s přenesenou působností. V roce 2005 přešlo financování školství mimo rozpočty ÚSC. V roce 2009 zasáhla hospodaření municipalit celosvětová finanční krize, která byla citelná i v následujícím roce. Prozatím poslední velká změna čekala na municipality v roce 2012, kdy výplata sociálních dávek přešla na úřady práce.

Sdílené daně predikované společností AQE advisors, a.s. vycházejí z údajů platného státního rozpočtu na rok 2022, zákona č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní

územním samosprávným celkům a některým státním fondům a vyhlášky 249/2022 Sb., o podílu jednotlivých obcí na stanovených procentních částech celostátního hrubého výnosu daně z přidané hodnoty a daní z příjmů. Hodnoty pro výpočet sdílených daní jsou určeny následovně:

Ukazatel	Údaj k	Hodnota
Počet obyvatel	1. 1. 2022	353
Počet dětí a žáků	30. 9. 2021	0
Katastrální výměra (ha)	1. 1. 2022	969,17
Procentuelní podíl na výnosu daní		0,002386
Počet zaměstnanců	1. 12. 2021	6
Procentuelní podíl "motivační daň"		0,000110

Tabulka č. 2: Predikce sdílených daní na aktuální rok

Daňový příjem	Podíl obcí mld. Kč	Město tis. Kč	RU 2022 tis. Kč	Město - RU tis. Kč
DPFO placená plátcí	37,50	895	-	-
Motivační DPFO placená plátcí (1,5 %)	2,20	2	-	-
DPFO placená plátcí vč. motivační	39,70	897	900	-3
DPFO placená poplatníky	3,20	76	36	40
DPFO vybíraná srážkou	7,90	188	120	68
DPPO	55,40	1 322	1 100	222
DPH	141,00	3 364	2 500	864
Celkem	247,20	5 848	4 656	1 192

Meziroční růst sdílených
daní oproti roku 2021 dle
MF

0,8 mil. Kč

Druhý sloupec tabulky uvádí očekávanou skutečnost sdílených daní dle předpokládaného plnění státního rozpočtu na rok 2022. Třetí sloupec zachycuje konkrétní predikci pro obec Bělá u Jevíčka - pravděpodobně dosažitelný objem financí plynoucí ze sdílených daní roku 2022. Čtvrtý sloupec obsahuje údaje sdílených daní dle upraveného rozpočtu obce. Poslední sloupec tabulky zobrazuje odchylku mezi maximální predikovanou hodnotou SD, vycházející z hodnot SR a hodnotou rozpočtovanou obcí. Ze srovnání třetího a čtvrtého sloupce vidíme, že rozpočet obce má nižší hodnoty než tato výchozí predikce (o 20,4 % oproti predikci MF ČR). Při optimálním výběru sdílených daní tedy do rozpočtu přiteče dalších 1,2 mil. Kč. V důsledku neustále se měnícího ekonomického vývoje, spojeného s rostoucí inflací, nárůstem cen energií a vývojem na Ukrajině, došlo od počátku letošního roku již třikrát ke změně predikce daňových příjmů.

Nejen uvedené hodnoty sdílených daní ale i následně navržený střednědobý výhled rozpočtu jsou zatíženy určitou mírou nejistoty s ohledem na budoucí vývoj ekonomiky. Ten je ovlivňován celou řadou regionálních i globálních faktorů, jako je již zmíněná pandemie. Nově se přidala energetická krize a rostoucí inflace, které jsou v poslední době umocněny ruskou agresí proti Ukrajině. Všechny tyto faktory mají přímý dopad nejen na aktuální rozpočet obce, ale také na její střednědobé plánování.

Z výše popsaných důvodů je důležité pravidelně sledovat vývoj sdílených daní a při jakékoliv odchylce od hodnot rozpočtu na tento vývoj adekvátně reagovat.

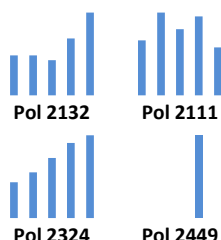
Ostatní daňové příjmy - Kromě sdílených daní jsou dalšími významnými daňovými příjmy - Příjmy daně z nemovitých věcí (položka 1511 - v průměru je příjem do rozpočtu 330,1 tis. Kč), Poplatek za provoz systému nakládání s komunálními odpady

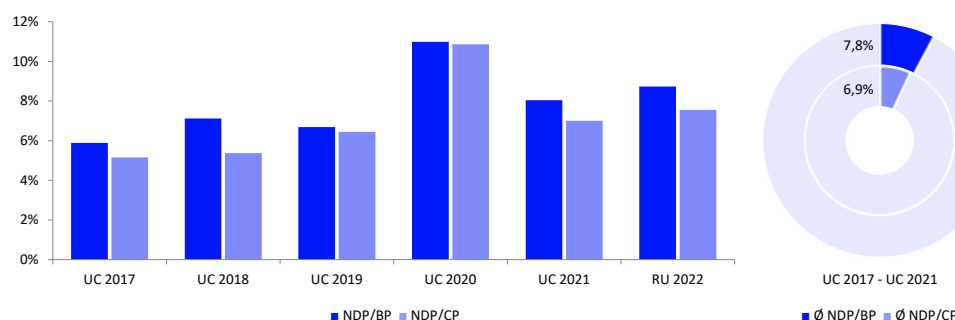
(položka 1345 - v průměru 193,1 tis. Kč). Méně významné jsou pak Příjmy z poplatku z pobytu (položka 1342 - v průměru 6,5 tis. Kč), Příjmy z poplatku ze psů (položka 1341 - v průměru 5,4 tis. Kč) nebo finanční prostředky plynoucí z hazardu vybírané státem na základě Loterijního zákona a následně přerozdělované jednotlivým obcím (položka 1381 - v průměru 30,9 tis. Kč).

1.1.2 Nedaňové příjmy

Relativně méně výrazný podíl na objemu běžných, resp. celkových příjmů, mají příjmy nedaňové. V průměru sledovaného období dosahují 7,8 % příjmů běžných, resp. 6,9 % příjmů celkových. Nejdůležitější položky v této kategorii příjmů jsou Příjmy z pronájmu nebo pachtu ostatních nemovitých věcí a jejich částí (položka 2132 - v průměru 185,0 tis. Kč), Příjmy z poskytování služeb, výrobků, prací, výkonů a práv (položka 2111 - v průměru 112,9 tis. Kč), Přijaté neinvestiční příspěvky a náhrady (položka 2324 - v průměru 77,1 tis. Kč) a Ostatní splátky půjčených prostředků od rozpočtů územní úrovně (položka 2449 - v průměru 47,1 tis. Kč).

Graf č. 4: Meziroční podíl a pětiletý průměr nedaňových příjmů

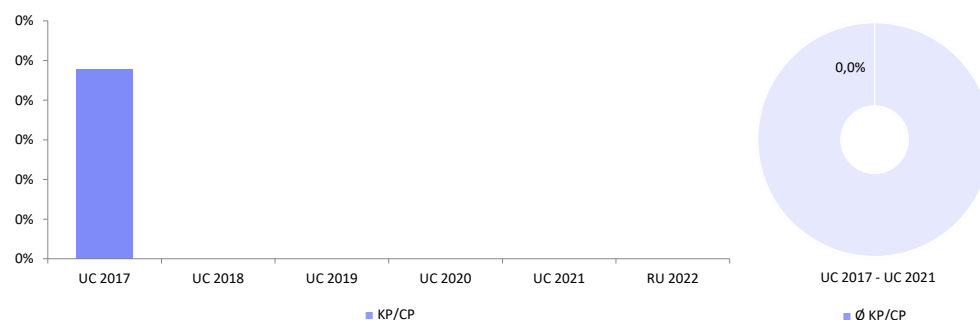
1.1.3 Kapitálové příjmy

Kapitálové příjmy pouze v roce 2017 ve výši

1,5 tis. Kč

Kapitálové příjmy se na celkových příjmech podílejí nejmenší částkou (a to pouze v roce 2017) s vývojem, který je závislý na potřebách a možnostech obce. V průměru sledovaného období dosahují 0,0 % příjmů celkových.

Graf č. 5: Meziroční podíl a pětiletý průměr kapitálových příjmů

1.1.4 Přijaté transfery

Celkové příjmy jsou v průměru tvořeny podílem

9,4 %

neinvestičními transfery

11,5 %

investičními transfery

Důležitou složkou příjmů jsou také transfery (dotace). Na celkovém objemu příjmů dosahují ve sledovaném období průměrně 10,7 % příjmů běžných, resp. 21,0 % příjmů celkových.

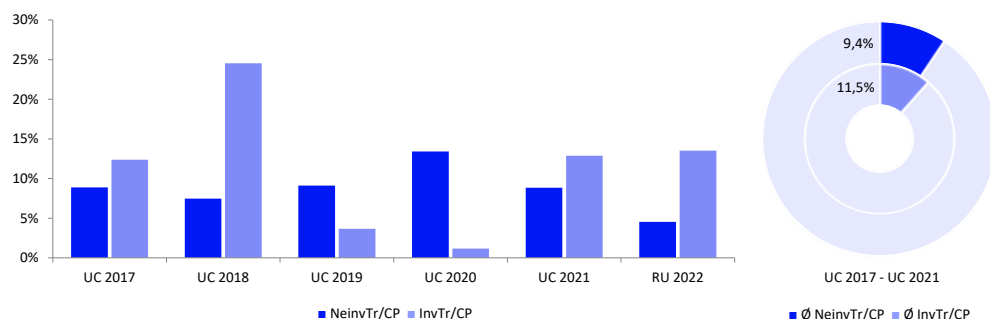
Jejich nevýhodou, kromě položky „Neinvestiční přijaté transfery ze státního rozpočtu v rámci souhrnného dotačního vztahu“, je jejich nepravidelnost a nenárokovatelnost. Další jejich nevýhodou je jejich zúčtovatelnost – nespotřebované finanční prostředky se zpravidla vracejí poskytovateli dotace. Pro další vyhodnocování hospodaření a pro snazší sestavování střednědobého výhledu rozdělujeme transfery na neinvestiční a investiční.

Přijaté neinvestiční transfery - V neinvestiční části se jedná zejména o Ostatní neinvestiční přijaté transfery ze státního rozpočtu (položka 4116 - v průměru 380,3 tis. Kč ročně) a Neinvestiční přijaté transfery z všeobecné pokladní správy státního rozpočtu (položka 4111 - v průměru 138,5 tis. Kč). Nezanedbatelnými položkami jsou také Neinvestiční přijaté transfery ze státního rozpočtu v rámci souhrnného dotačního vztahu (položka 4112 - v průměru 77,1 tis. Kč ročně) a Neinvestiční přijaté transfery od krajů (položka 4122 - v průměru 71,2 tis. Kč).

Přijaté investiční transfery - Pro rozvoj obce jsou také důležité dotace investiční, jejichž maxima dosáhla obec v roce 2018 (2,0 mil. Kč). Investiční aktivita obce v letech 2017 - 2021 je vyjádřena částkou 15,9 mil. Kč, z toho 4,2 mil. Kč bylo hrazeno z dotací (tj. 26,3 %). Výše investičních výdajů kulminovala v roce 2018, kdy obec proinvestovala 6,7 mil. Kč (30,7 % nákladů pokryly investiční dotace). Naopak v roce 2020 byly investiční transfery nejnižší (80,0 tis. Kč), přičemž výše kapitálových výdajů byla v rámci sledovaného období podprůměrná a dosahovala 747,6 tis. Kč (krytí investičními dotacemi bylo 10,70 %).

Graf č. 6: Meziroční podíl a pětiletý průměr přijatých transferů

1.2 VÝDAJE

Výdaje jsou veškeré nenávratné platby na běžné (neinvestiční) i kapitálové (investiční) účely, opětované i neopětované, a poskytované návratné platby (půjčky) v rámci rozpočtové politiky. Běžné (nebo také provozní) výdaje musí ÚSC vynaložit ze zákona nebo těmito výdaji financovat provozní aktivity. Realizace záměrů a potřeb ÚSC včetně naplňování volebního programu se uskutečňuje prostřednictvím výdajů. ÚSC k těmto cílům používá veřejné prostředky, proto musí finanční prostředky před vynaložením důkladně analyzovat.

Největší dynamiku růstu ve sledovaném období zaznamenaly Neinvestiční transfery soukromoprávním subjektům (nárůst o 1485,7 %)

Tabulka č. 3: Rekapitulace výdajů

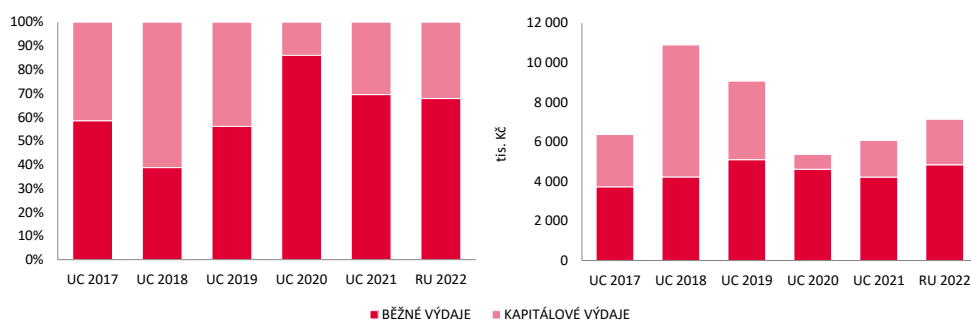
Údaje (tis. Kč)	UC 2017	UC 2018	UC 2019	UC 2020	UC 2021	RU 2022
Platy a související výdaje	1 350	1 671	1 983	1 765	1 981	1 820
Neinv.nákupy a souvis.výdaje	2 286	2 417	2 867	2 410	1 921	2 479
Neinv.transf.soukromopráv.subj.	15	22	73	76	240	282
Neinv.transf.veřejnopráv.subj.	63	111	168	114	65	139
Ostatní neinvestiční výdaje	12	2	2	246	12	120
BĚŽNÉ VÝDAJE	3 725	4 223	5 093	4 610	4 218	4 841
KAPITÁLOVÉ VÝDAJE	2 644	6 667	3 974	748	1 846	2 296
VÝDAJE CELKEM	6 369	10 890	9 067	5 358	6 064	7 137

Běžné výdaje mají ve sledovaném období hyperbolický vývoj s vrcholem v roce 2019. Meziroční růst je důsledkem zejména „legislativního“ zvyšování mezd zaměstnanců úřadu, resp. odměn členů zastupitelstva. Objemově výraznější Neinvestiční nákupy nemají jasný trend vývoje, a to zejména díky úsporám v pandemických letech 2020 - 2021. Kapitálové výdaje mají oproti tomu charakter nahodilý a pohybují se v rozmezí od 14,0 % až 61,2 % celkových výdajů. Jejich výše se odvíjí od potřeb obce a vypisovaných dotačních titulů a jsou reprezentovány zejména výdaji na budovy, haly a stavby (položka 6121). Významnou investiční akcí sledovaného období byla zmíněná výstavba Společenského zařízení.

Za 5 let celkem obec proinvestovala

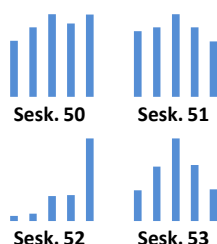
15,9 mil. Kč

Graf č. 7: Vývoj výdajů

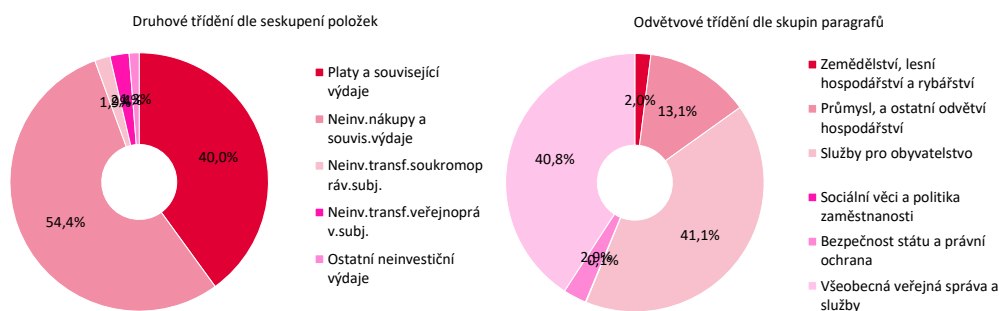
1.2.1 Běžné výdaje

Největšího růstu objemu prostředků v období 2017 - 2021 dle výdajových seskupení vykazují Platy a související výdaje (seskupení 50 - nárůst o 631,1 tis. Kč – způsobené zejména legislativními změnami), Neinvestiční transfery soukromoprávním subjektům (seskupení 52 - nárůst o 224,7 tis. Kč), Neinvestiční transfery veřejnoprávním subjektům (seskupení 53 - nárůst o 1,7 tis. Kč, Ostatní neinvestiční výdaje (seskupení 54 až 59 – beze změny) a Neinvestiční nákupy a související výdaje - nákupy služeb a energií, opravy atd. (seskupení 51 - pokles o 365,0 tis. Kč).

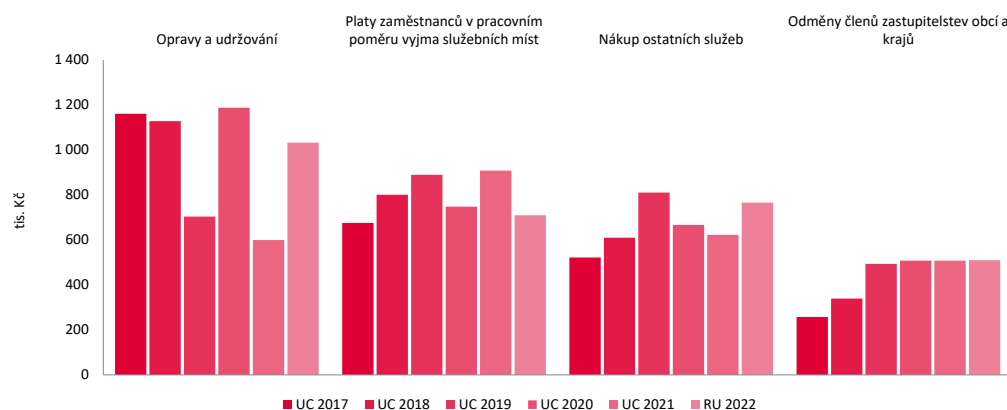
Nejvíce provozních výdajů směřovalo do Služeb pro obyvatelstvo – 41,1 % (školství, kultura sport, veřejná zeleň) a do Všeobecné veřejné správy 40,8 % (provoz a správa obce).

Graf č. 8: Vývoj běžných výdajů

V průměru za analyzované období největší objem zaznamenáváme u položek Opravy a udržování (1,0 mil. Kč), Platy zaměstnanců v pracovním poměru vyjma služebních míst (0,8 mil. Kč), Nákup ostatních služeb (0,6 mil. Kč), Odměny členů zastupitelstev obcí a krajů (0,4 mil. Kč) a Drobný dlouhodobý hmotný majetek (0,2 mil. Kč).

Graf č. 9: Vývoj nejvýznamnějších výdajových položek

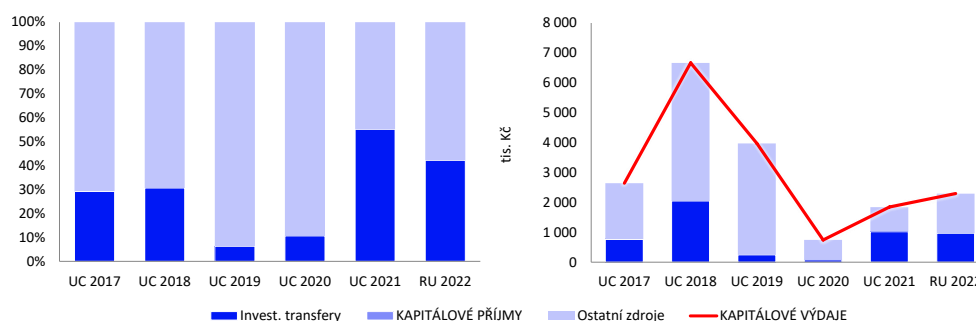
V rámci výdajových položek patří mezi odvětvově nejrozmanitější položky ostatní služby a opravy. U ostatních služeb je objem dán zejména výdaji na Sběr a svoz komunálních odpadů (v průměru 163 tis. Kč), Využívání a zneškodňování komunálních odpadů (v průměru 96 tis. Kč) a Činnost místní správy (v průměru 66 tis. Kč). U oprav a udržování směřovaly finanční prostředky zejména do paragrafu Komunální služby a územní rozvoj jinde nezařazené (v průměru 172 tis. Kč), Činnost místní správy (v průměru 167 tis. Kč) a Silnice (v průměru 160 tis. Kč).

1.2.2 Kapitálové výdaje

Investiční aktivita obce má nerovnoměrný vývoj s vrcholem v roce 2018, kdy obec proinvestovala nejvyšší částku (6,7 mil. Kč). Obec využívá dotací, které ve sledovaném období pokryly v rozmezí od 6,3 % (2019) do 55,2 % (2021) kapitálových výdajů. Z této skutečnosti plyne, že se obec snaží využívat vyhlašované dotační tituly a lze konstatovat, že tato její aktivita patří mezi silnější stránky.

Investiční transfery pokrývaly kapitálové výdaje z
26,3 %

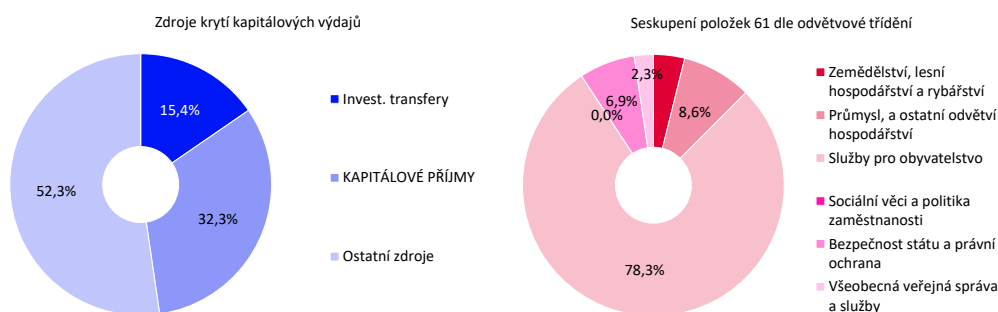
Graf č. 10: Krytí kapitálových výdajů investičními příjmy

Vlastní investiční výdaje jsou kromě investičních transferů kryty částečně i prodejem majetku a ostatními zdroji. V případě obce Bělá u Jevíčka ostatní zdroje tvoří finanční prostředky z uplynulých let a provozní přebytek (saldo provozního rozpočtu) aktuálního roku. Prodej majetku tvoří nejmenší část na pokrytí kapitálových výdajů (1,5 tis. Kč za uplynulých 5 let, což je zanedbatelná část vynaložených prostředků na investice), investiční transfery tvoří 26,3 % celkových finančních prostředků na krytí investic a zbývajících 73,7 % tvoří ostatní zdroje.

Nejvíce finančních prostředků na pořízení dlouhodobého majetku směřovalo do Služeb pro obyvatelstvo 78,3 % (škola, kultura sport, veřejná zeleň) a do Průmyslu a ostatních odvětví hospodářství – 8,6 % (doprava, komunikace, odvádění a čištění odpadních vod).

Graf č. 11: Krytí kapitálových výdajů minulého období

Největší podíl na seskupení položek 61 (tj. kapitálové výdaje bez investičních finančních a transferových výdajů) směřuje do odvětvové skupiny Služby pro obyvatelstvo (78,3 % - dominantní jsou zde výdaje na paragrafech Ostatní zájmová činnost a rekreace a Nebytové hospodářství) a Průmysl, a ostatní odvětví hospodářství (8,6 % - převažují výdaje na paragrafech Odvádění a čištění odpadních vod a nakládání s kaly a Pitná voda).

1.3 HOSPODAŘENÍ

Při vyhodnocování finančního hospodaření municipality si je třeba uvědomit, že rozpočet i střednědobý výhled rozpočtu se skládá z příjmů a výdajů.

Rozdíl mezi běžnými příjmy a výdaji se nazývá **provozní přebytek** (saldo provozního rozpočtu). To jsou prostředky, které ÚSC slouží primárně ke splátkám jistin a na financování investičních záměrů obce. Rozdíl mezi veškerými příjmy a všemi výdaji během rozpočtového roku (totožný s kalendářním rokem) se nazývá **saldo bez financování**. Z těchto dvou indikátorů je mnohem **důležitější** provozní přebytek než saldo rozpočtu. Důležitost monitorování těchto indikátorů se zvyšuje, pokud indikátory nabývají záporných hodnot. Jestliže je schválen deficitní rozpočet (je realizováno více výdajů než příjmů), může být tento deficit pokryt z přebytku hospodaření minulých

let. Záporný provozní přebytek (provozní saldo) indikuje možné ohrožení hospodaření municipality. Ve svém důsledku tato skutečnost značí, že ÚSC nemá dostatek provozních příjmů na úhradu svých běžných (provozních) výdajů. Tento provozní schodek pak pokrývá buď prodejem majetku, nebo úvěrem.

POZOR na hodnoty rozpočtu 2022 – výrazný pokles provozního přebytku

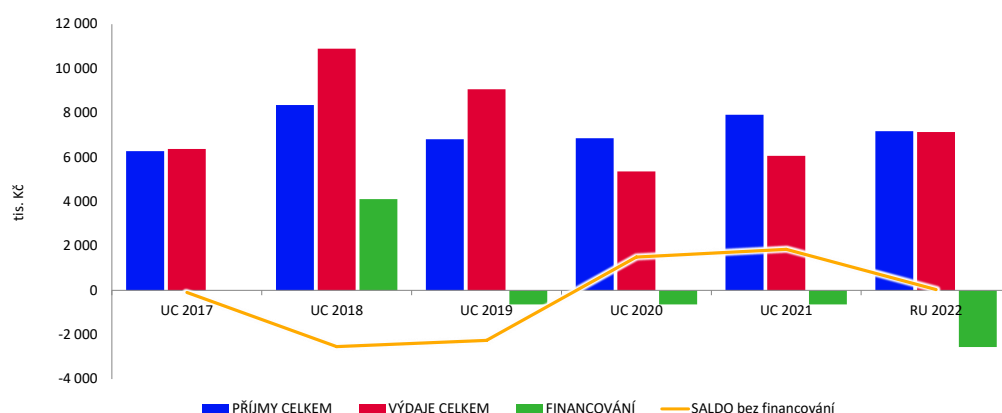
Tabulka č. 4: Rekapitulace hospodaření

Údaje (tis. Kč)	UC 2017	UC 2018	UC 2019	UC 2020	UC 2021	RU 2022
Provozní přebytek (PP)	1 767	2 080	1 465	2 163	2 678	1 361
Rozdíl PP a spl.jistin	1 767	1 707	825	1 523	2 038	-1 201
PŘÍJMY CELKEM	6 270	8 352	6 807	6 853	7 915	7 172
VÝDAJE CELKEM	6 369	10 890	9 067	5 358	6 064	7 137
SALDO bez financování	-100	-2 538	-2 259	1 496	1 851	35
PŘÍJMY vč. financování	6 270	12 834	6 807	6 853	7 915	7 172
VÝDAJE vč. financování	6 369	11 263	9 707	5 998	6 704	9 699
BALANCE HOSPODAŘENÍ	-100	1 570	-2 899	856	1 211	-2 527
Ukazatel provozních úspor (%)	32,17	33,00	22,34	31,94	38,84	21,94
Ukazatel dluhové služby (%)	0,00	4,75	9,91	9,67	8,39	36,07

Analýza hospodaření obce je základním krokem pro sestavení SVR. Ukazuje, že obec hospodařila v jednotlivých letech s příjmy v celkových objemech od 6,3 mil. Kč (2017) až do 8,4 mil. Kč (2018). Celkový objem výdajů se pohyboval od 5,4 mil. Kč (2020) do 10,9 mil. Kč (2018). V letech 2017 - 2019 hospodařila obec s deficitem (0,1, resp. 2,5 a 2,3 mil. Kč), v ostatních analyzovaných letech vykazovala přebytek hospodaření. Nejvyššího přebytku obec dosáhla v roce 2021, a to 1,9 mil. Kč.

Záporné saldo bez financování v letech 2017 - 2019 je důsledkem nejvyšších investičních výdajů (2,6, resp. 6,7 a 4 mil. Kč) v celém pětiletém období

Graf č. 12: Vývoj příjmů, výdajů a salda hospodaření

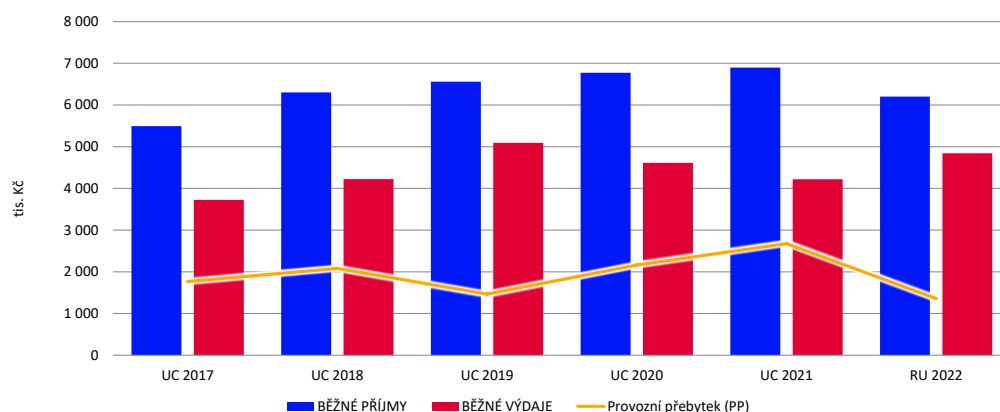
Pozitivním zjištěním, po analýze hospodaření za uplynulé pětileté období, je skutečnost, že obec, kromě záporného výsledku hospodaření v roce 2018 a 2019 hospodařila bez výrazného deficitu nebo s přebytkem, a to jak z pohledu salda bez financování, tak i z pohledu bilance hospodaření, tj. i po zahrnutí operací týkajících se financujících položek, kdy je výrazný deficit pouze v roce 2019. V pandemických letech 2020 – 2021 pak dosahovala přebytku hospodaření.

1.3.1 Základní ukazatele hospodaření

O vztahu mezi provozními příjmy a výdaji nejlépe vypovídá **provozní přebytek**. V každém analyzovaném roce nabýval provozní přebytek kladných hodnot. Nejnížší hodnoty tento základní ukazatel dosáhl v roce 2019 (1,5 mil. Kč), nejvyšší pak v roce 2021 (2,7 mil. Kč). Průměrná hodnota provozního přebytku ve sledovaném období byla 2,0 mil. Kč.

V každém roce provozní přebytek dosahuje **kladných hodnot**

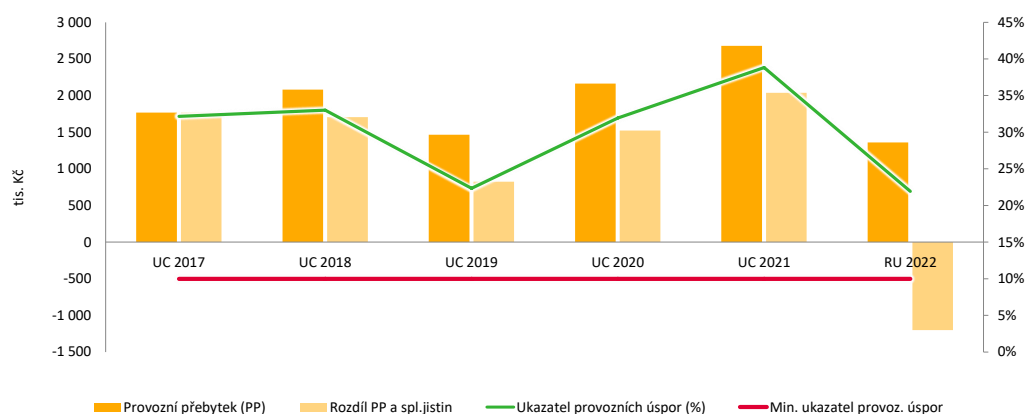
Graf č. 13: Vývoj běžných příjmů, výdajů a provozního přebytku

Další možností, jak zhodnotit hospodaření obce, jsou hodnoty ukazatele provozních úspor. Ukazatel vyjadřuje procentuální hodnotu finančních prostředků, které zůstávají z provozních příjmů po úhradě provozních výdajů na krytí investičních záměrů obce. Minimální hodnota ukazatele je 10 %, v ideálním případě se procentuální výše ukazatele má pohybovat okolo hodnoty 25 %, která i odpovídá celostátnímu průměru v tomto pětiletém období.

Hodnoty ukazatele provozních úspor nejvíce ovlivňují sdílené daně a neinvestiční nákupy.

Graf č. 14: Vývoj provozních ukazatelů

Předcházející graf ukazuje kolísavé hodnoty **ukazatele provozních úspor**. Pozornost upoutá především růst hodnot ukazatele v pandemických letech 2020 - 2021, což je důsledek snížených neinvestičních nákupů. Ukazatel se za celé sledované období pohybuje na optimální úrovni ukazatele. Poklesem hodnoty tohoto ukazatele v roce 2020 se budeme podrobněji zabývat v následujícím textu.

Pro obec s dluhovou službou je důležitým ukazatelem hospodaření **rozdíl provozního přebytku a splátek jistin**. Pro tento ukazatel platí stejné závěry jako pro provozní přebytek – jeho hodnoty by měly být vždy kladné, protože až po uhrazení splátek jistin v daném roce ukazatel vyjadřuje částku z provozního rozpočtu použitelnou na rozvoj obce formou investičních výdajů. V analyzovaném období nabývá tento ukazatel kladných hodnot.

V rámci posouzení hospodaření v minulosti je důležité zaměřit se na plnění a vývoj běžných (provozních) příjmů a výdajů. Pro obecné posouzení dlouhodobé udržitelnosti hospodaření platí, že nárůst běžných příjmů by měl být vyšší než nárůst běžných

Oživení ekonomiky v roce 2021: růst daňových příjmů o 0,5 mil. Kč, v investicích nárůst o 1,1 mil. Kč.

výdajů. V období let 2017 - 2021 byl součet provozních příjmů 32,0 mil. Kč, zatímco ve stejném období obec utratila na provozních výdajích 21,9 mil. Kč. Jedna z podmínek udržitelného hospodaření byla splněna.

1.3.2 Posouzení krátkodobého plánování

Růst objemu provozních příjmů od roku 2017 do roku 2021 byl 1,4 mil. Kč, zatímco provozní výdaje ve stejném období vzrostly o 0,5 mil. Kč. Je zřejmé, že objem prostředků v absolutním vyjádření ve sledovaném období roste, přičemž provozní příjmy rostly rychlejším tempem než provozní výdaje. Tento stav je platný i navzdory několikaleté zmiňované pandemii a rostoucí inflaci. A také z tohoto důvodu byl rozpočet obce schválen v tendencích minulých let.

Pokud ovšem zahrneme také hodnoty upraveného rozpočtu na rok 2022, evidujeme růst provozních příjmů od roku 2017 do roku 2022 o 0,7 mil. Kč, zatímco běžné výdaje vzrostou o 1,1 mil. Kč. Z tohoto důvodu také důležitý ukazatel provozního přebytku nabývá v rozpočtu snížených kladných hodnot (1,4 mil. Kč). Protože se ale v roce 2022 jedná o finanční plán v osmém měsíci rozpočtového roku, hodnoty nejsou konečné. Je třeba si uvědomit, že v průběhu rozpočtového roku dochází ke změnám rozpočtu, zejména v dotační oblasti, a tato skutečnost v konečném důsledku mění základní ekonomické ukazatele a tím i celkové hospodaření obce. Hospodaření obce bude ale nadále zejména ovlivňovat současná ekonomická krize zapříčiněná doznívající pandemií Covid-19, mezinárodní politická situace, ale také rostoucí inflace. Zásadní bude délka trvání tohoto nepříznivého stavu. Jedinou účinnou obranou, jak neohrozit ekonomickou stabilitu obce, je důsledné monitorování příjmů (zejména sdílených daní) a jejich vyhodnocování vůči platnému rozpočtu a každou odchylku od rozpočtu se snažit co nejrychleji do něj implementovat.

Tabulka č. 5: Upravený rozpočet a skutečnost minulého období

Ukazatel	UC/RU 17	UC/RU 18	UC/RU 19	UC/RU 20	UC/RU 21
Daňové příjmy	120,4%	114,4%	103,1%	93,6%	118,1%
Nedaňové příjmy	117,9%	135,6%	138,5%	110,2%	142,2%
Neinvestiční transfery	100,7%	348,4%	125,2%	206,8%	135,3%
Běžné příjmy	117,9%	124,0%	106,7%	102,9%	121,3%
Běžné výdaje	100,5%	99,0%	98,5%	92,8%	111,0%

Poznámka: Hodnoty upraveného rozpočtu jsou za srpen jednotlivých let

Dokladem zlepšeného plnění rozpočtu v průběhu roku jsou hodnoty zobrazené v předcházející tabulce. Největší rozdíl mezi skutečnou hodnotou na konci roku a rozpočtovanou částkou v průměru dosahují neinvestiční transfery (o 83,3 %). Je to z důvodu nemožnosti rozpočtovat tyto hodnoty do obdržení rozhodnutí o přidělení dotace. Zlepšené plnění je možné sledovat také u daňových (o 9,9 %) a především nedaňových příjmů (o 28,9 %). Kapitálová část rozpočtu není uváděna záměrně, protože při porovnání rozpočtu se skutečností zpravidla dochází k velkým rozdílům v důsledku celé řady okolností v oblasti příprav, realizace i změn v investičních prioritách během roku.

Porovnání upraveného rozpočtu za stejné období s účetními výsledky v rámci minulých let pak poukazuje na skutečnost, že platný rozpočet odráží určitou míru opatrnosti a tudíž plánované běžné příjmy jsou podhodnocené (v průměru o 14,6 %)

a běžné výdaje pak jsou predikovány realisticky (v průměru jsou nadhodnocené o 0,3 %).

Hodnoty ukazatelů v roce 2020 jsou ovlivněny pandemickou krizí, která propukla v březnu téhož roku. Proto je upravený rozpočet v tomto roce specifický a hodnoty daňových příjmů se jeví jako nadhodnocené. Výše neinvestičních transferů je pak ovlivněna výplatou kompenzačního bonusu, který částečně eliminoval pokles na položce 1111 (DPFO_{zč}).

*Nutný **důsledný** monitoring plnění rozpočtu – **okamžité** reagování na odchylky od platného rozpočtu.*

Už při sestavování rozpočtu je proto nutné dodržovat pravidlo rychlejšího růstu běžných příjmů než provozních výdajů. Opačný případ, kdy běžné výdaje rostou rychleji než běžné příjmy, je dlouhodobě neudržitelný.

1.4 MONITORING HOSPODAŘENÍ

S cílem zabezpečit rozpočtovou disciplínu, omezit dlouhodobě deficitní hospodaření financované z cizích zdrojů a posílit spoluzodpovědnost za vývoj veřejných financí, byl s účinností od roku 2018 přijat zákon č. 23/2017 Sb., o pravidlech rozpočtové odpovědnosti. Zákon mimo jiné definuje tzv. fiskální pravidlo, podle kterého musí ÚSC hospodařit tak, aby výše jeho dluhu nepřesáhla 60 % průměru jeho příjmů za poslední 4 rozpočtové roky. Pokud je tato hranice překročena:

- ÚSC má povinnost postupně splácet předchozí dluhy ve výši nejméně 5 % z rozdílu mezi výší dluhu a 60 % jeho průměrných příjmů za poslední 4 rozpočtové roky.
- Pokud ÚSC nesnižuje dluhy alespoň o zákonné minimum, MF ČR v následujícím kalendářním roce rozhodne o pozastavení převodu jeho podílu na výnosu daní.

Z pohledu pravidla rozpočtové odpovědnosti je strop pro výši dluhu v roce 2022

4,3 mil. Kč

Tabulka č. 6: Fiskální pravidlo hospodaření

Ukazatel (tis. Kč)	UC 2021	RU 2022
Dluh	2 562	0
Průměr příjmů za 4 roky	7 482	7 187
Fiskální pravidlo	34,24%	0,00%
Průměr příjmů za 4 roky (60 %)	4 489	4 312

Z výše uvedené tabulky je zřejmé, že dluh obce nepřesahuje povolenou 60% hranici. Strop pro výši dluhu je 4,5 mil. Kč (2021) a 4,3 mil. Kč (2022).

Pravidlo rozpočtové odpovědnosti je jedním ze tří monitorujících ukazatelů Ministerstva financí ČR. Zbývající dvěma jsou:

- **Podíl cizích zdrojů k celkovým aktivům** - Ukazatel vyjadřuje poměr zadlužení k celkovému majetku ÚSC. Za rizikovou hodnotu je považován ukazatel vyšší než 25 %.
- **Celková likvidita** - Ukazatel stanovuje poměr, kterým je obec schopna krýt své krátkodobé závazky především prostředky na bankovních účtech a hotovostí. Za rizikovou hodnotu se považuje hodnota menší než 1.

Kromě uvedených monitorujících je sledována také soustava informativních ukazatelů. Mezi vybrané informativní ukazatele s úzkou vazbou na dluhové hospodaření dále patří:

- **Ukazatel dluhové služby** - Ukazatel stanovuje poměr, kterým je obec schopna krýt svou roční dluhovou službu svými celkovými příjmy. Za rizikovou hodnotu je považován ukazatel vyšší než 25 %.

Tabulka č. 7: Vývoj ukazatelů dluhového hospodaření

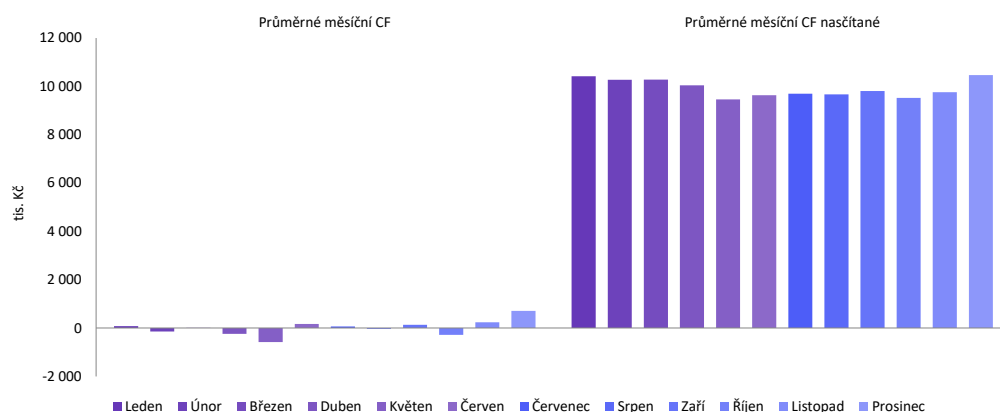
Monitorující ukazatel	UC 2017	UC 2018	UC 2019	UC 2020	UC 2021
Fiskální pravidlo	0,00%	72,22%	58,35%	45,29%	34,24%
Celková likvidita	36,86	8,00	29,72	24,85	24,37
Podíl cizích zdrojů a celkových aktiv	1,33%	19,38%	12,98%	11,07%	10,35%
Ukazatel dluhové služby	0,00%	4,75%	9,91%	9,67%	8,39%

Překročení hraničních hodnot u všech tří monitorujících ukazatelů současně pouze indikuje možné riziko hospodářských problémů, ale nutně neznamena, že je obec v nepříznivé finanční situaci. Pro obec Bělá u Jevíčka jsou příznivé hodnoty všech ukazatelů. Překročení, resp. zvýšené hodnoty je možné sledovat u fiskálního pravidla od roku 2018. Kdy obec přijala dlouhodobý úvěr ve výši 4,5 mil. Kč.

1.5 ANALÝZA CASH FLOW

Problematika cash flow obce je úzce spojena s uvolňováním finančních prostředků náležejících obci jako podíl na daňovém výnosu a ostatních, zejména mandatorních, příjmech. Tento systém zjišťování finančního toku nepokrývá zcela finanční potřeby municipality v průběhu roku a vytváří tak tlaky na efektivní řízení krátkodobého financování rozpočtových výdajů. Proto není výjimkou, že hodnoty cash flow jsou záporné, jak dokumentuje následující graf.

Graf č. 15: Průměrné měsíční cash flow

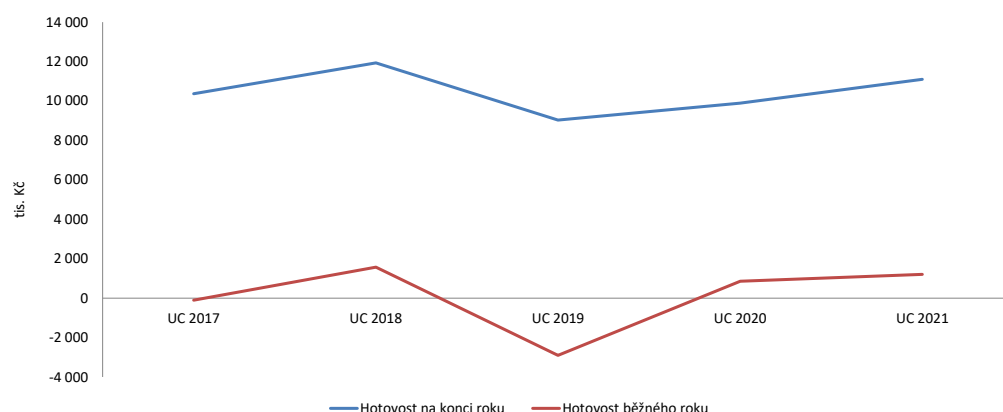

Poznámka: Hodnoty jsou vypočteny jako průměr za roky 2017 - 2021

Výše vlastních finančních prostředků je závislá na investiční aktivitě obce

Pro hodnocení finanční stability obce je však důležité, aby hodnota vlastních finančních prostředků na konci rozpočtového roku pokrývala financování základních potřeb obce. Následující graf znázorňuje danou situaci obce.

Graf č. 16: Vývoj cash flow

Hodnoty cash flow vycházejí ze schválených závěrečných účtů obce a jsou zobrazeny v následující tabulce.

Tabulka č. 8: Vývoj cash flow a platební schopnosti

Ukazatel (tis. Kč)	UC 2017	UC 2018	UC 2019	UC 2020	UC 2021
Celková dluhová služba	0	4 482	3 842	3 202	2 562
Uhrazené splátky jistin a dluhopisů	0	373	640	640	640
Provozní přebytek	1 767	2 080	1 465	2 163	2 678
Platební schopnost I. řádu	0,00	2,15	2,62	1,48	0,96
Platební schopnost II. řádu	0,00%	17,95%	43,70%	29,59%	23,90%
Hotovost na konci roku	10 366	11 937	9 037	9 893	11 104
Hotovost běžného roku	-100	1 570	-2 899	856	1 211

V analyzovaných letech vykazuje stav peněžních prostředků běžného roku záporné saldo v letech 2017 až 2019, což je způsobeno zvýšenou investiční činností obce. K vyrovnání hospodaření těchto let obec zpravidla zapojovalo přebytek finančních prostředků z předcházejících let, kdy investovalo méně a vytvářelo si finanční rezervu právě pro tyto případy.

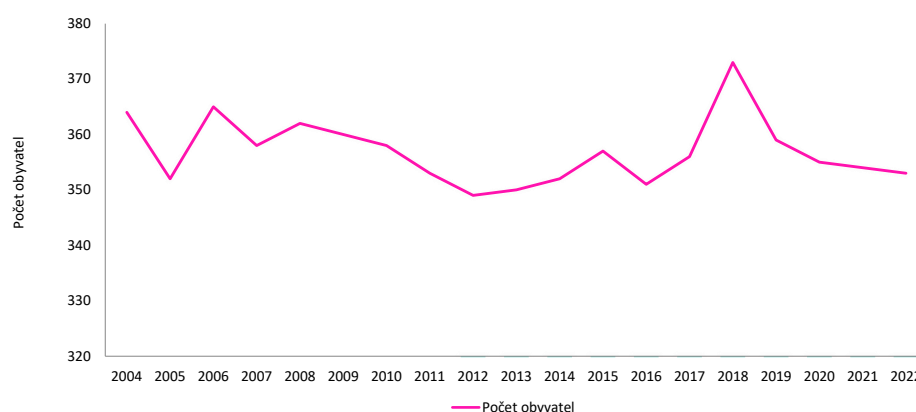
Finanční stabilitu a schopnost obce plnit svoje závazky lze posoudit na základě ukazatele platební schopnosti prvního řádu (optimum pod hranici 2, maximální přípustná hodnota 6) a platební schopnosti druhého řádu (pod 20 % optimální stav, do 40 % stav uspokojivý). Zvýšená hodnota ukazatele Platební schopnosti II. Řádu v roce 2019 je důsledkem sníženého provozního přebytku.

1.6 ZÁVĚRY ANALÝZY HOSPODAŘENÍ

Zůstatky na účtech na konci roku 2021 ve výši
11,1 mil. Kč

Obec v období 2017 - 2021 disponovalo zůstatky na účtech ve výši 9,0 mil. Kč (2019) až 11,9 mil. Kč (2018). Stav nesplacených úvěrů se pohyboval od nulové výše (2017) do 4,5 mil. Kč (2018).

Graf č. 17: Vývoj počtu obyvatel

Poznámka: Počet obyvatel je uváděn k 1. 1. daného roku

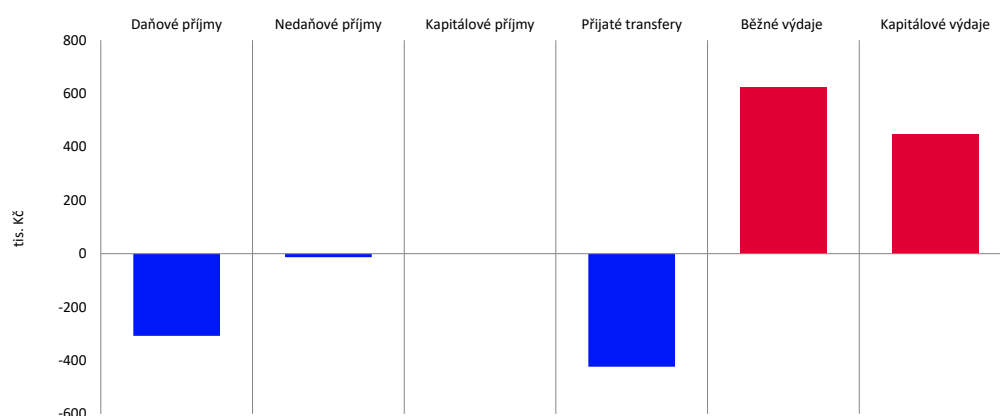
Kolísavý trend počtu obyvatel

Počet obyvatel v období 2004 – 2022 klesl o 11, meziroční pokles je možné sledovat od roku 2018. Vývoj této kategorie má mírně negativní vliv na inkasované sdílené daně, prioritní ovšem zůstává vývoj ekonomiky. Dopad změny počtu obyvatel ve výše uvedených časových horizontech lze ilustrovat modelovým výpočtem sdílených daní dle přílohy zmíněné vyhlášky 249/2022 Sb. Úbytkem počtu obyvatel v uvedeném období obec přichází cca 162,9 tis. Kč na podílu sdílených daní.

Nutnost věnovat velkou pozornost aktuálnímu stavu rozpočtu.

O to větší pozornost musí být soustředěna na plánovací dokument (rozpočet), ze kterého vychází střednědobý výhled rozpočtu. V rámci analýzy minulého období jsme posuzovali také rozpočet na aktuální rok. Při absolutním meziročním porovnání dle tříd rozpočtové skladby nedosahuje pozitivního vývoje žádná z příjmových tříd. Razantní pokles přijatých transferů je zapříčiněn zapojováním financí do rozpočtu až v průběhu roku (po obdržení rozhodnutí od poskytovatele dotace). I z tohoto důvodu celkový pokles příjmů dosahuje 0,7 mil. Kč. Výdaje rostou v provozní i kapitálové části rozpočtu, celkový růst výdajů je 1,1 mil. Kč.

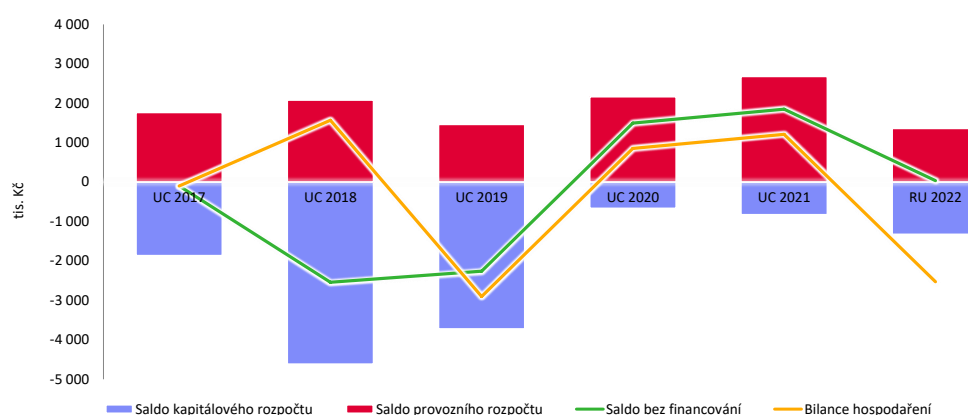
Graf č. 18: Meziroční vývoj rozpočtu dle tříd rozpočtové skladby

V kapitole 1.3.2 jsme posuzovali hodnoty platného rozpočtu s dosaženými skutečnými hodnotami na konci rozpočtového roku. Bylo konstatováno, že rozpočet odráží určitou míru opatrnosti (podhodnocené příjmy a realisticky navržené výdaje). Je třeba ale dodržovat jedno důležité pravidlo – provozní (běžné) výdaje by neměly **růst rychleji** než provozní (běžné) příjmy.

Vlastní investiční aktivita obce způsobuje záporné saldo hospodaření v letech 2017 - 2019 (0,1, resp. 2,5 a 2,3 mil. Kč). V těchto letech bylo záporné saldo zapříčiněno zvýšenými investičními výdaji. Po zohlednění financování (uhrazených jistin a přijatých půjček) bylo záporné saldo hospodaření pouze v letech 2017 a 2019 (0,1, resp. 2,9 mil. Kč). Vliv splácení závazků přijatých v předešlém období se projevil zejména na hodnotách ukazatele dluhové služby. Ukazatel ve sledovaném období dosahoval hodnot v intervalu od nulových hodnot (2017) do 9,91 % (2019). V celém sledovaném období se jedná o příznivé hodnoty. Saldo hospodaření v rozpočtu na rok 2022 je kryto přebytky hospodaření minulých let ve výši 2,5 mil. Kč.

Graf č. 19: Saldo provozního a kapitálového rozpočtu

1.6.1 Rekapitulace

V rámci kapitoly byla provedena analýza hospodaření minulého období s důrazem na vývoj základních ekonomických ukazatelů. Výstup analýzy je základním předpokladem pro sestavení střednědobého výhledu rozpočtu, který je do značné míry ovlivněn také externími podmínkami. Níže uvádíme přehled vybraných výstupů analýzy a externích faktorů, které budou nebo mohou ovlivňovat hospodaření výhledového období.

POZITIVA HOSPODAŘENÍ

- Bohatá investiční činnost – za pětileté období proinvestováno 15,9 mil. Kč
- Využívání vypisovaných investičních dotačních titulů (kryto 26,3 % investic)
- Optimální hodnota provozního hospodaření (minimální hodnota PP/BP 22,34 % při optimální výši 25 %)
- Uvážlivé dluhové zatížení (výjimečné překročení fiskálního pravidla v roce 2018 o 12,22 %)

MOŽNÉ OHROŽENÍ HOSPODAŘENÍ

- Prodlužující se ekonomická krize
- Zvýšené nároky na krytí provozních i kapitálových výdajů – platy, energetická krize, inflace (ceny materiálu, služeb, apod.)
- Zvyšování úrokových sazeb
- Nestabilita veřejných financí
- Uprchlíková krize – mezinárodní politická situace
- Nejednoznačný trend počet obyvatel (-11 za období 2004 - 2022)

2 Střednědobý výhled rozpočtu

Střednědobý výhled rozpočtu je dokument, který modeluje vývoj příjmů i výdajů v budoucím období. Jeho obsahem jsou též smluvně podložené investiční akce a kompletní dluhová služba. Takto sestavený výhled, který reprezentuje proces střednědobého plánování, je podkladem pro řízení rozvoje a samozřejmě i udržitelnosti ekonomické stability územních samosprávných celků. Jeho přínosem je úspora času při sestavování rozpočtu. Na základě informace o výši volných finančních prostředků, využitelných na částečné pokrytí investičních záměrů, přispívá k eliminaci rizik při rozhodování o nových úvěrech. Zároveň usnadňuje tvorbu podkladů pro žádosti o úvěr nebo dotaci.

Střednědobý výhled rozpočtu je sestaven s jistou mírou opatrnosti, tzn. s mírně nižšími očekávanými příjmy a trochu nadhodnocenými výdaji. Je ale postaven na reálných základech.

Jedním z mála zjednodušení při sestavování SVR je vypuštění neinvestičních transferů s účelovým znakem a to jak na straně příjmové, tak i výdajové (např.: neinvestiční přijaté transfery ze státního rozpočtu zejména na položkách 4111 a 4116, apod.). Transfery na příjmové i výdajové straně působí neutrálně na saldo hospodaření, zvyšují však hodnoty příjmů a výdajů. Zároveň nezahrnutím těchto vybraných transferů může meziroční vývoj některých ukazatelů nebo celkových objemů navodit dojem zhoršeného hospodaření.

Hodnoty SVR, zejména v provozní části, ovlivňuje energetická krize a vysoká inflace.

Tabulka č. 9: Kumulovaný střednědobý výhled rozpočtu

Text (tis. Kč)	UC 2020	UC 2021	RU 2022	SVR 2023	SVR 2024	SVR 2025	SVR 2026	SVR 2027
DAŇOVÉ PŘÍJMY	5 110	5 642	5 335	7 091	7 528	7 880	8 059	8 243
NEDAŇOVÉ PŘÍJMY	744	555	542	578	585	580	584	593
Neinvestiční transfery	919	699	325	125	126	128	130	132
BĚŽNÉ PŘÍJMY	6 773	6 896	6 202	7 794	8 240	8 587	8 773	8 968
KAPITÁLOVÉ PŘÍJMY	0	0	0	0	0	0	0	0
Investiční transfery	80	1 019	970	2 000	0	0	0	0
INVESTIČNÍ PŘÍJMY	80	1 019	970	2 000	0	0	0	0
PŘÍJMY CELKEM	6 853	7 915	7 172	9 794	8 240	8 587	8 773	8 968
BĚŽNÉ VÝDAJE	4 610	4 218	4 841	4 280	4 343	4 395	4 437	4 501
KAPITÁLOVÉ VÝDAJE	748	1 846	2 296	7 011	0	0	0	0
VÝDAJE CELKEM	5 358	6 064	7 137	11 291	4 343	4 395	4 437	4 501
SALDO bez financování	1 496	1 851	35	-1 497	3 897	4 192	4 336	4 466
Uhrazené splátky jistin a dluhopisů	640	640	2 562	0	0	0	0	0
Přijaté půjčky	0	0	0	0	0	0	0	0
Řízení likvidity	0	0	0	0	0	0	0	0
FINANCOVÁNÍ	-640	-640	-2 562	0	0	0	0	0
PŘÍJMY vč. financování	6 853	7 915	7 172	9 794	8 240	8 587	8 773	8 968
VÝDAJE vč. financování	5 998	6 704	9 699	11 291	4 343	4 395	4 437	4 501
BILANCE HOSPODAŘENÍ	856	1 211	-2 527	-1 497	3 897	4 192	4 336	4 466
Provozní přebytek (PP)	2 163	2 678	1 361	3 514	3 897	4 192	4 336	4 466
Rozdíl PP a spl. jistin	1 523	2 038	-1 201	3 514	3 897	4 192	4 336	4 466
Ukazatel provozních úspor (%)	31,94	38,84	21,94	45,09	47,30	48,82	49,43	49,81
Dluhová základna	6 853	7 915	7 172	9 794	8 240	8 587	8 773	8 968
Dluhová služba	662	664	2 587	0	0	0	0	0
Ukazatel dluhové služby (%)	9,67	8,39	36,07	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

2.1 PROVOZNÍ HOSPODAŘENÍ VÝHLEDOVÉHO OBDOBÍ

Obsah kapitoly je zaměřen na vybrané části sestaveného střednědobého výhledu rozpočtu, který zobrazuje uvedená tabulka kumulovaného výhledu.

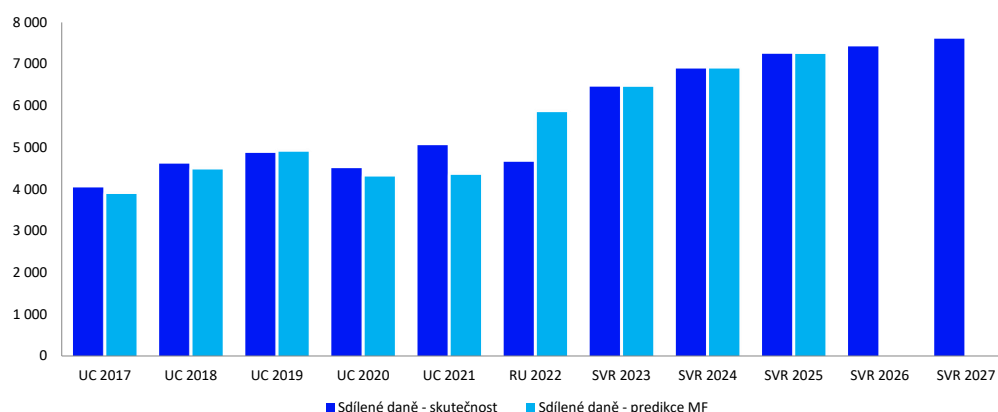
Hodnoty sdílených daní se nejvíce podílejí na vývoji provozních příjmů

2.1.1 Sdílené daně

Příjmy ze sdílených daní meziročně rostou, jsou určeny předpokládaným vývojem na základě schváleného státního rozpočtu na rok 2022, střednědobého výhledu státu na roky 2023 - 2025 a následnou predikcí do roku 2027. Nárůst sdílených daní od roku 2021 (skutečnost), resp. 2022 (plán/rozpočet) do konce SVR je 2,6 mil. Kč, resp. 3,0 mil. Kč.

V následujícím grafu je znázorněn vývoj sdílených daní v porovnání s hodnotami predikcí zveřejněných MF. Je zřejmé, že skutečně dosažené hodnoty jsou zpravidla vyšší než tyto výchozí predikce.

Graf č. 20: Vývoj sdílených daní

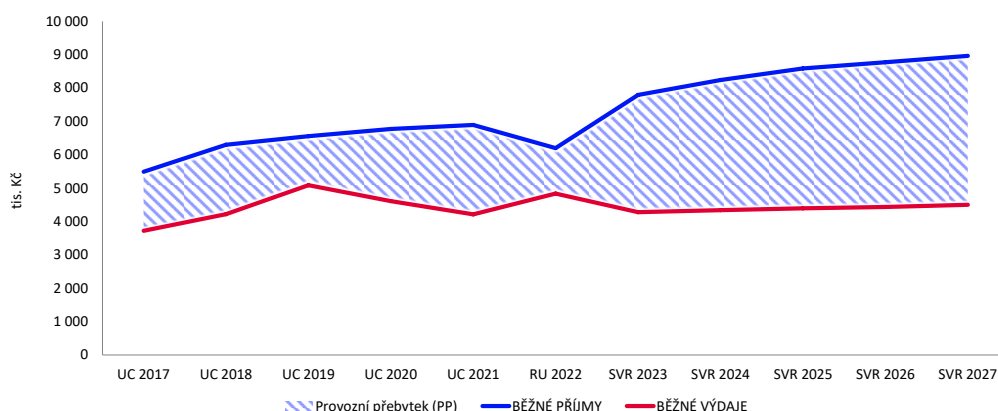

Poznámka: Hodnoty sdílených daní dle MF vycházejí do roku 2022 ze schváleného státního rozpočtu na daný rok, resp. z jeho upřesněných hodnot v průběhu roku. Roky 2023 – 2025 pak vycházejí z hodnot střednědobého výhledu státního rozpočtu

2.1.2 Hodnoty provozního hospodaření

Pro celkový pohled na predikci hospodaření v období střednědobého výhledu rozpočtu má zásadní význam vývoj hodnot provozních příjmů a výdajů. Na základě analýzy hospodaření v uplynulém pětiletém období, platného rozpočtu a konzultací s pracovníky obecního úřadu byl predikován vývoj jednotlivých provozních položek. Souhrnný pohled na hodnoty celkových provozních (běžných) příjmů a výdajů je zobrazen v následujícím grafu. V něm je ve výhledovém období zachycen mírně se zvětšující rozdíl mezi těmito dvěma základními hodnotami hospodaření obce.

Graf č. 21: Vývoj běžných příjmů a výdajů

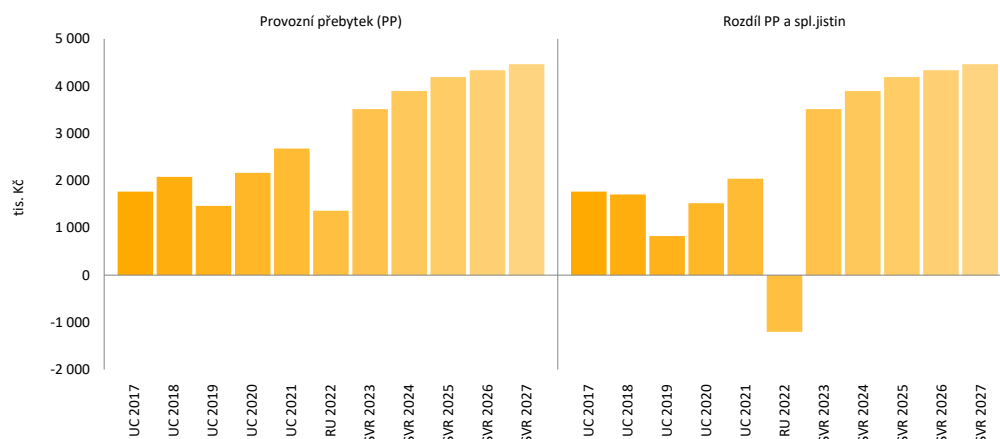

Provozní přebytek je po celé období SVR kladný

2.1.3 Provozní přebytek

Provozní přebytek (rozdíl mezi běžnými příjmy a běžnými výdaji) by měl optimálně nabývat alespoň 25% běžných příjmů. V celém sledovaném období SVR je ukazatel kladný, a to v rozmezí od 3,5 mil. Kč (2023) do 4,5 mil. Kč (2027). Částky představují využitelné finanční prostředky z provozního rozpočtu na investice a větší jmenovité akce charakteru oprav a údržby. Od roku 2021, resp. 2022 do roku 2027 vykazuje provozní přebytek růst o 1,8 resp. 3,1 mil. Kč na 4,5 mil. Kč.

Graf č. 22: Vývoj provozního přebytku

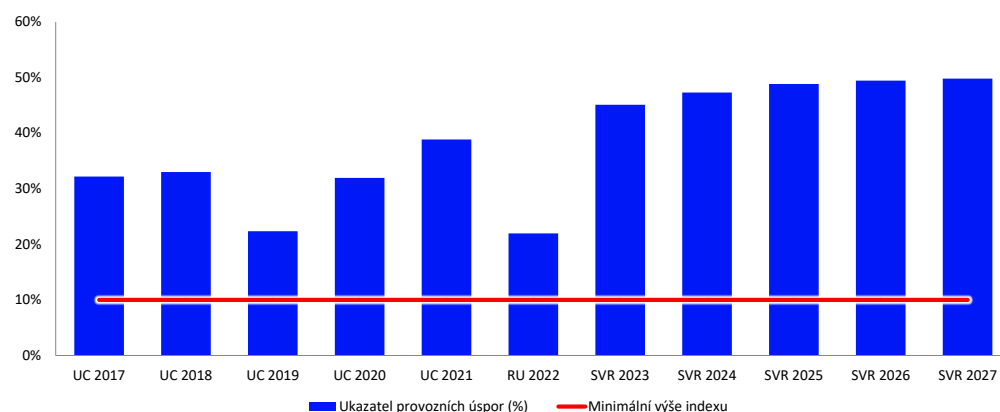

Hodnoty ukazatele provozních úspor v rozmezí
45,09 % - 49,81 %

2.1.4 Ukazatel provozních úspor

Ukazatel provozních úspor je definován jako podíl provozního přebytku a běžných příjmů a vyjadřuje, jaká část provozních prostředků může být využita na krytí investičních záměrů obce. Ve výhledovém období oba zmíněné ukazatele každoročně rostou, přičemž provozní přebytek roste rychlejším tempem. Hodnota ukazatele provozních úspor upraveného rozpočtu na aktuální kalendářní rok dosahuje hodnoty 21,94 % a vzhledem k výše zmíněnému dochází po skokovém nárůstu k postupnému mírnému zvyšování ukazatele až na hodnotu 49,81 % v roce 2027. Uvedená hodnota představuje oproti roku 2021 růst o 10,97 procentního bodu a oproti rozpočtu roku 2022 růst o 27,86 procentního bodu. Hodnota ukazatele se tak pohybuje výrazně nad optimální úrovní (25 %).

Graf č. 23: Vývoj ukazatele provozních úspor

SVR počítá s investicemi v celkové výši

7,0 mil. Kč

2.2 KAPITÁLOVÉ HOSPODAŘENÍ VÝHLEDOVÉHO OBDOBÍ

V období střednědobého výhledu rozpočtu 2023 - 2027 se nepočítá s prodejem pozemků a ostatního DHM. Případný prodej dlouhodobého majetku bude odvislý od investiční aktivity obce v jednotlivých letech výhledu.

Sestavený střednědobý výhled rozpočtu obsahuje investiční akce pouze v roce 2023, a to ve výši od 7,0 mil. Kč. Vzhledem ke známému charakteru investic jsou uvažovány také investiční transfery na víceúčelové sportovní hřiště ve výši 2,0 mil. Kč.

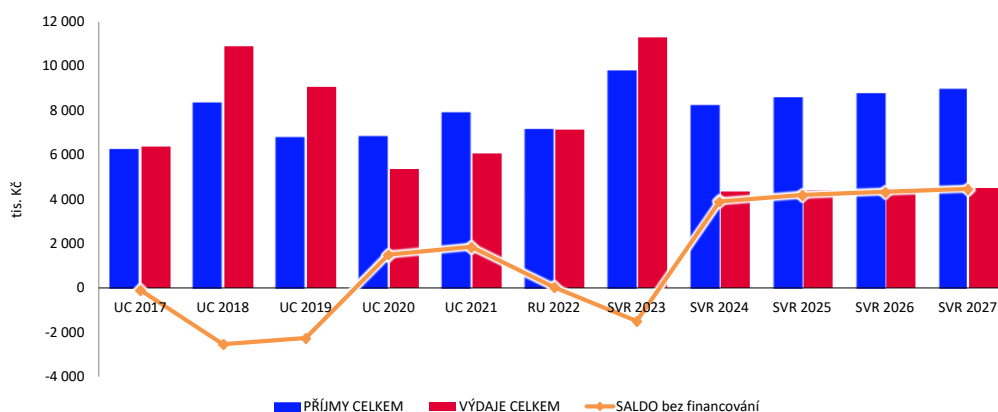
Tabulka č. 10: Plán investičních akcí

Název investice (v tis. Kč)	SVR 2023	Dotace
Víceúčelové sportovní hřiště	3 281	2 000
Zázemí kulturního domu	2 400	
Projektová dokumentace - rekonstrukce mostů	180	
Projektová dokumentace - ČOV a kanalizace	950	
Manager projektu odkanalizování	200	
Kapitálové výdaje celkem	7 011	2 000

2.3 CELKOVÉ HOSPODAŘENÍ VÝHLEDOVÉHO OBDOBÍ

Výsledek hospodaření zobrazuje celkové saldo rozpočtového hospodaření bez započítání položek financování (bez splátek jistin a případně přijatých úvěrů v jednotlivých letech). Hodnota údaje „Saldo bez financování“ vyjadřuje hodnotu finančních prostředků, které obci zůstávají na případnou úhradu svých závazků a investice. Od roku 2024 do konce období výhledu nabývá kladných hodnot a meziročně roste.

Graf č. 24: Vývoj salda hospodaření

2.3.1 Volné finanční prostředky

V následující tabulce na řádku „Vonné finanční prostředky“ jsou uvedeny hodnoty finančních prostředků, které obci zůstanou na financování investičních akcí po splnění svých závazků.

Tabulka č. 11: Volné finanční prostředky

Text (tis. Kč)	UC 2020	UC 2021	RU 2022	SVR 2023	SVR 2024	SVR 2025	SVR 2026	SVR 2027
BĚŽNÉ PŘÍJMY	6 773	6 896	6 202	7 794	8 240	8 587	8 773	8 968
BĚŽNÉ VÝDAJE	4 610	4 218	4 841	4 280	4 343	4 395	4 437	4 501
Provozní přebytek (PP)	2 163	2 678	1 361	3 514	3 897	4 192	4 336	4 466
INVESTIČNÍ PŘÍJMY	80	1 019	970	2 000	0	0	0	0
KAPITÁLOVÉ VÝDAJE	748	1 846	2 296	7 011	0	0	0	0
Saldo kapitálového rozpočtu	-668	-828	-1 326	-5 011	0	0	0	0
PŘÍJMY vč. financování	6 853	7 915	7 172	9 794	8 240	8 587	8 773	8 968
VÝDAJE vč. financování	5 998	6 704	9 699	11 291	4 343	4 395	4 437	4 501
SALDO bez financování	1 496	1 851	35	-1 497	3 897	4 192	4 336	4 466
FINANCOVÁNÍ	-640	-640	-2 562	0	0	0	0	0
Uhrazené splátky jistin a dluhopisů	640	640	2 562	0	0	0	0	0
Volné finanční prostředky	856	1 211	0	0	3 897	4 192	4 336	4 466

V tabulce je vyjádřen odhad finančních toků v budoucnosti. Tento odhad vychází, stejně jako celý SVR, ze stávající legislativy a místních podmínek. Teoretická výše finančních prostředků, které může obec ze svých prostředků použít na financování investičních aktivit a jednorázových akcí neinvestičního charakteru, se pohybuje v rozmezí od 3,9 mil. Kč (2024) do 4,5 mil. Kč (2027). Součet volných prostředků za období 2024 – 2027 (16,9 mil. Kč) jsou hodnoty srovnatelné s kapitálovými výdaji v minulém pětiletém období (16,9 mil. Kč). V roce 2023 jsou naplánovány investiční akce, jejichž realizace naopak vyžaduje zapojení přebytků hospodaření minulých let, a to ve výši 1,5 mil. Kč.

Kromě možnosti zapojit do rozpočtu přebytky hospodaření minulých let, hledání rezerv a efektivního hospodaření může obec ovlivnit výši volných finančních prostředků prodejem majetku ve svém vlastnictví. O prodeji rozhoduje zastupitelstvo a výše bude odpovídat investičním potřebám. Možné je také využít cizích prostředků (např. úvěry, investiční dotace, apod.). Získáme tak disponibilní prostředky pro rozvoj obce.

Tabulka č. 12: Disponibilní prostředky výhledového období

Ukazatel (tis. Kč)	SVR
Kumulovaná bilance hospodaření	15 396
Zůstatky na BÚ na konci roku 2022	8 576
Bezpečné navýšení úvěrového zatížení	18 000
Teoretické disponibilní prostředky	41 972

Poznámka: Výše zůstatků je vypočtena jako součet Zůstatky na účtech (2021) a Změna stavu peněžních zůstatků (2022)

Poznámka: Bezpečná výše dluhu je obsahem kapitoly Analýza zadluženosti

Na období SVR je predikováno

42,0 mil. Kč

Společnost AQE advisors, a.s. stanovila pro období 2023 - 2027 na základě sestaveného střednědobého výhledu objem teoretických disponibilních prostředků pro rozvoj obce formou investičních a jednorázových akcí ve výši 42,0 mil. Jedná se o částku využitelnou nad rámec zapracovaných investic.

2.4 DLUHOVÁ SLUŽBA

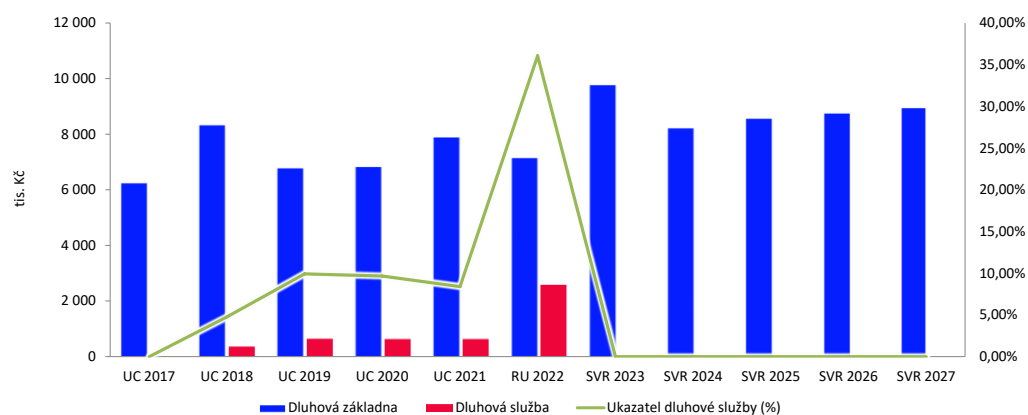
Dluhová služba poskytuje užitečný přehled o výpůjční aktivitě obce a o její schopnosti splácet dluh. Obec nemusí v letech 2023 – 2027 splácet žádný úvěr, protože v roce 2022 byl předčasně splacen úvěr stávající (splátka jistiny ve výši 2,6 mil. Kč). Ve sledovaném období se nepočítá ani s přijetím nového investičního úvěru.

Nulové hodnoty ukazatele dluhové služby

Střednědobý výhled rozpočtu vychází od roku 2024 z rostoucí dluhové základny (dluhová základna je ekvivalentem celkových příjmů). Dluhová služba je v jednotlivých

letech nulová. Z výše uvedeného vyplývá, že ukazatel dluhové služby se v letech 2023 - 2027 pohybuje v nulové výši.

Graf č. 25: Vývoj dluhové služby

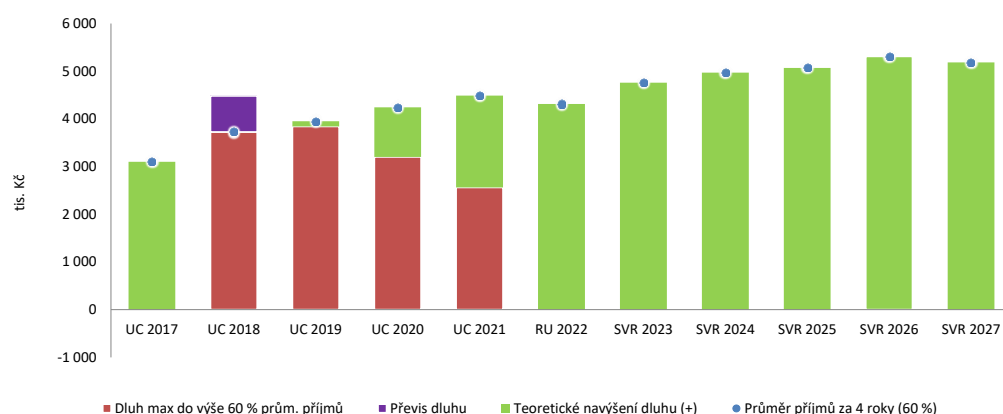
2.5 ANALÝZA ZADLUŽENÍ

Následující tabulka hodnotí zadlužení obce z pohledu zákona č. 23/2017 Sb., o pravidlech rozpočtové odpovědnosti, posuzuje hodnotu fiskálního pravidla a při překročení 60% hranice určuje povinnou výši splátek.

Ukazatel (tis. Kč)	UC 2020	UC 2021	RU 2022	SVR 2023	SVR 2024	SVR 2025	SVR 2026	SVR 2027
Dluh	3 202	2 562	0	0	0	0	0	0
Průměr příjmů za 4 roky (60 %)	4 242	4 489	4 312	4 760	4 968	5 069	5 309	5 185
Teoretické navýšení dluhu	1 040	1 927	4 312	4 760	4 968	5 069	5 309	5 185
Fiskální pravidlo	45,29%	34,24%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Povinná výše splátek	-	-	-	-	-	-	-	-

Výše celkového povoleného zadlužení je odvislá od výše celkových příjmů a teoretické navýšení dluhu pak navíc od výše dluhu současného. Obec Bělá u Jevíčka může ve výhledovém období zvýšit svoje dluhové zatížení o 4,8 mil. Kč (2023) až 5,3 mil. Kč (2026), aniž by překročila hodnoty pravidla rozpočtové odpovědnosti.

Graf č. 26: Vývoj teoretického navýšení dluhu

Střednědobý výhled rozpočtu by měl být v podstatě strategickým plánem municipality, ve kterém jsou nastaveny optimální hodnoty jejího hospodaření a důležité ukazatele, včetně aktivního řízení zadluženosti s cílem stanovit únosnou dluhovou službu, kterou bude v budoucnu schopna splácet.

Za pomoci výše uvedeného jsme stanovili bezpečnou výši zadlužení pro období střednědobého výhledu. Výpočet vychází z nastavených hodnot ukazatelů, kde stěžejní roli hraje vývoj příjmů ze sdílených daní, výše a predikce provozního přebytku samotných běžných příjmů na příjmové straně, výdaje na platy včetně pojistného a struktura výdajových položek na straně běžných výdajů. Ve splátkách dluhu hraje významnou roli provozní přebytek. K určení hranice pro bezpečnou výši zadlužení vycházíme z předpokladu, že doba k celkovému umoření dluhu nebude delší než 10 let, optimálně by mělo stačit 6 let. Hranice pro bezpečnou výši zadlužení je stanovena na:

18,0 mil. Kč

Hranice bezpečné výše zadlužení je vyšší, než určuje zákon o rozpočtové odpovědnosti

Při této výši zadlužení bude zajištěn bezproblémový provoz a nebude ani omezen další rozvoj obce. Nelze ale zaměňovat výši dluhu neomezeného zákonem o rozpočtové odpovědnosti s povinností zajistit splátky z výše dluhu (požadavek zákona). Podle zákona o rozpočtové odpovědnosti je požadavek na zajištění meziročních splátek celkového dluhu nad hodnoty v tabulce „Predikce rozpočtové odpovědnosti“ ve výši 5 % z rozdílu mezi výší dluhu a 60 % jeho průměrných příjmů za poslední 4 roky. Hranice bezpečného zadlužení je o cca 14,0 mil. Kč vyšší než hodnota vypočítaná dle zákona o rozpočtové odpovědnosti na aktuální rok. Tato skutečnost vyplývá z algoritmu výpočtu. Zatím co zákon vychází z hodnot celkových příjmů za minulé 4 roky, výpočet hranice bezpečné výše zadlužení využívá hodnoty budoucích let SVR.

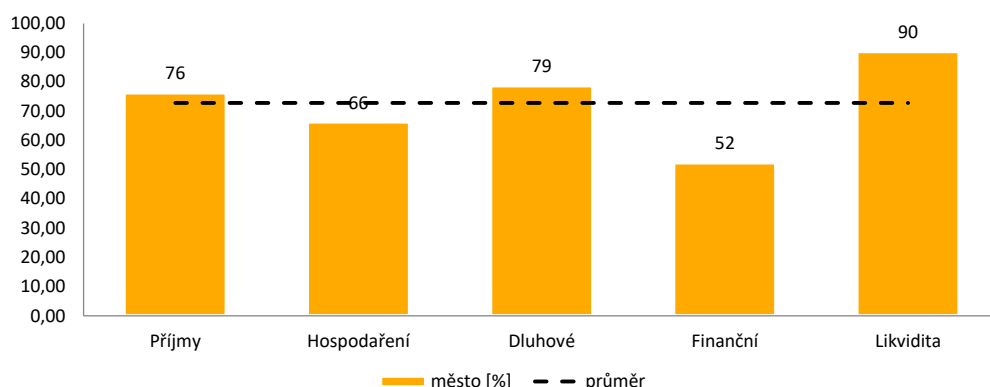
3 Ekonomické hodnocení

Územní samosprávný celek by měl při tvorbě koncepčních materiálů a dlouhodobějších plánů, ale i při hledání všech finančních zdrojů, vycházet z odborného posouzení schopností vlastní ekonomiky. Ekonomická analýza by se měla opírat o komplexní hodnocení řady kritérií, které přináší například ekonomické hodnocení územního samosprávného celku. Ekonomické hodnocení společnosti AQE, advisors, a.s. je sestaveno na základě 20 vybraných ukazatelů rozdělených do 5 dílčích oblastí hospodaření.

- Příjmy – zhodnocení příjmových kategorií
- Hospodaření – zhodnocení stavu a vývoje hospodaření s příjmy a výdaji
- Dluhové – zhodnocení dluhové služby a schopnosti splácet dluh
- Finanční – zhodnocení finanční nezávislosti a její ovlivnitelnosti
- Likvidita – zhodnocení disponibility prostředků a schopnosti jejich aktivace

Relativní zhodnocení oblastí je znázorněno v následujícím grafu. Z průměrného hodnocení ukazatelů se nejvíce odchyluje oblast Finanční a Likvidity.

Graf č. 27: Relativní zhodnocení dílčích oblastí

Poznámka: Průměr představuje průměrné hodnocení za všechny hodnocené oblasti

Ekonomická situace je zhodnocena ve dvou obdobích, a to na základě hodnoceného časového rozpětí. Ekonomické hodnocení je prováděno stejnou soustavou ukazatelů, protože je ale zhodnocení výhledového období zatíženo určitou mírou nejistoty, je využito dvou stupnic s rozdílnou citlivostí na dosažené hodnoty.

- Ekonomické hodnocení minulého období 2017 - 2021

Aaa1	Dobrá schopnost dostát finančním závazkům, subjekt může podléhat negativním vlivům a ekonomickým událostem.	dobrý
-------------	---	--------------

- Ekonomické hodnocení výhledového období 2023 – 2027

STR2	Velmi dobrý subjekt s vysokou schopností splácet své aktuální závazky	velmi dobrý
-------------	---	--------------------

Úspěšné hodnocení pomůže předcházet ekonomickým problémům v budoucnosti. Poskytuje také potenciálním věřitelům cenné detailní informace, protože výsledek hodnocení vyjadřuje schopnost hodnoceného ÚSC dostát svým závazkům a tím tedy poskytuje doporučení, zda a za jakých podmínek uzavřít s daným subjektem obchodní vztah. Výhoda zdravého hospodaření se promítá také do žádostí o různé dotace a

půjčky ze státního rozpočtu a státních fondů. Municipality též používají ratingová hodnocení jako výhodu při vyjednávání se zahraničními investory. Informace, které rating poskytuje, jsou komplexní a mohou sloužit jako jeden z faktorů, které investoři zvažují během složitého rozhodování při výběru nejvhodnější oblasti pro realizaci svých investičních záměrů.

Tabulka č. 13: Ekonomické hodnocení obce v letech 2013 - 2020 (staré)

Hodnocení	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Dlouhodobé	A2+	A2+	A2+	A2+	A2+	A2+	A2+	A2+
Krátkodobé	STR2	STR2	STR2	STR2	STR2	STR2	STR2	STR2

Nové ekonomické hodnocení střednědobého výhledu obce:

STR2 - Velmi dobrý subjekt s vysokou schopností splácet své aktuální závazky

Tabulka č. 14: Ekonomické hodnocení obce v letech 2021 - 2027 (nové)

Hodnocení	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Minulost	Aaa1	-	-	-	-	-	-	-
Budoucnost	STR2	-	-	-	-	-	-	-

Ekonomické hodnocení obce poukazuje na stabilní trend jejího vývoje. Vychází z hospodaření obce v minulosti a z nastavených trendů vývoje v budoucích pěti letech.

Závěr

Střednědobý výhled rozpočtu pro období 2023 - 2027 vychází z podrobné analýzy hospodaření obce v letech 2017 - 2021 a platného rozpočtu roku 2022. Na základě těchto analýz, s přihlédnutím k legislativním změnám (zrušení superhrubé mzdy a další opatření z „daňového balíčku“), současné ekonomické situaci ovlivněné jak doznívající koronavirovou pandemií tak nově vzniklou energetickou krizí a bezprecedentně rostoucí inflací, spolu s konzultacemi s vedoucími pracovníky obecního úřadu, byl sestaven střednědobý výhled rozpočtu obce.

Samostatnou kapitolou jsou sdílené daně, jejichž inkaso bude závislé na ekonomickém vývoji ovlivňovaném současnou i budoucí zdravotní, politickou a ekonomickou situací, které budou do značné míry vyvolávat další legislativní změny v ekonomické oblasti.

Pokud ve vývoji situace nedojde oproti očekávání k dalším zásadním změnám, lze počítat v jednotlivých letech s hodnotami uvedenými v SVR. Na tuto skutečnost bylo upozorněno v grafu č. 20, kdy zpravidla docházelo k optimističtějšímu plnění oproti predikci MF (v průměru let 2017 – 2021 o 5,5 %).

Pozitivem v hospodaření je, že i po ekonomicky a finančně náročném roce 2020 nenavýšila obec své dluhové zatížení a z tohoto důvodu ukazatel dluhové služby, počítaný dle metodiky Ministerstva financí a jí povolené **25 % hranice**, nabývá po předčasném splacení závazků v letošním roce nulové hodnoty. Obec v letech 2020 – 2021 sice oproti předchozím letům omezila svoji investiční aktivitu, to se ovšem projevilo na kladném saldu hospodaření a vytváří příznivé podmínky do budoucna.

Důležitým ukazatelem hospodaření je provozní přebytek, který vyjadřuje jednak schopnost obce obhospodařovat případný dluh a také představuje hodnoty, které jsou použitelné ke krytí investičních akcí. Oproti minulosti je výše provozního přebytku ve střednědobém výhledu dvojnásobná a dosahuje v průměru 4,1 mil. Kč ročně. Uváděný zlepšený provozní přebytek souvisí, kromě pozitivního vývoje sdílených daní, mimo jiné také s vývojem výše oprav a údržby majetku obce, kdy vzhledem k neznámému charakteru byly opravy očištěny o jednorázové akce.

Hodnoty ukazatele provozních úspor v budoucím období jsou v průměru o 16,4 procentního bodu vyšší než v minulosti a dosahují v roce 2027 maximální hodnoty 49,81 %.

Vyšší hodnota bezpečné výše zadlužení (18,0 mil. Kč) než vypočítaná současná výše dluhu, kterou stanovují pravidla zákona o rozpočtové odpovědnosti (4,3 mil. Kč), je zapříčiněna zapojením širší škály ukazatelů do výpočtu, než pouze „zjednodušující“ průměrná výše příjmů za čtyři roky.

Ekonomické hodnocení obce je od roku 2021 koncipováno diametrálně odlišně. Je rozděleno na hodnocení minulého období (posledních pět uzavřených let) a hodnocení výhledu (predikce následujících pěti let SVR). Hodnocení probíhá s rozšířenou sadou ukazatelů (oproti minulým hodnocením se sada ukazatelů rozšířila o dalších 8) pro obě hodnocená období, ale každé období je prezentováno odlišnou hodnotící stupnicí. Pro posouzení SVR obce je samozřejmě prioritní hodnocení výhledu, a to je pro obec Bělá u Jevíčka příznivé - jedná se o „Velmi dobrý subjekt s vysokou schopností splácet své aktuální závazky.“.

Sestavování střednědobého výhledu rozpočtu je zatíženo značnou mírou nejistoty. Jedná se zejména o zmíněném délku trvání doznávající koronavirové pandemie a její vliv na vývoj ekonomiky, je nutné uvažovat i s vysokými cenami energií a zatím stále se zvyšující inflací, což je z velké míry důsledek válečného konfliktu na Ukrajině. Dá se předpokládat, že tato situace ještě zvýší inkaso sdílených daní – DPFO placená plátcí, tím že budou zaměstnávání ukrajinští uprchlíci a DPH poroste zvyšující se inflací. Na druhé straně budou obce mít i vyšší výdaje spojené jak s určitou humanitární pomocí ukrajinským uprchlíkům a také v důsledku zvyšujících se cen energií, služeb a materiálu.

Tabulka č. 15: Souhrnná tabulka hospodaření

Údaje (tis. Kč)	UC 2017	UC 2018	UC 2019	UC 2020	UC 2021	RU 2022	SVR 2023	SVR 2024	SVR 2025	SVR 2026	SVR 2027
PŘÍJMY											
DAŇOVÉ PŘÍJMY	4 612	5 230	5 498	5 110	5 642	5 335	7 091	7 528	7 880	8 059	8 243
Sdílené daně	4 042	4 612	4 870	4 502	5 056	4 656	6 457	6 894	7 245	7 424	7 607
DPFO placená plátcí	968	1 127	1 221	1 140	849	900	1 024	1 103	1 163	1 192	1 222
DPFO placená poplatníky	26	27	34	19	57	36	67	69	69	70	71
DPFO vybíraná srážkou	92	106	115	115	147	120	215	236	248	253	258
DPPO	977	966	1 076	862	1 237	1 100	1 506	1 639	1 718	1 761	1 805
DPH	1 979	2 386	2 424	2 366	2 767	2 500	3 646	3 846	4 047	4 148	4 252
DPPO za obce	10	47	57	43	0	105	55	55	55	55	55
Poplatky a odvody	203	208	213	206	210	210	210	211	211	211	211
Správní poplatky	2	2	1	2	4	4	4	4	4	4	4
Daň z nemovitých věcí	332	334	328	325	332	320	325	325	325	325	325
Ostatní daňové příjmy	25	28	29	33	41	40	40	40	40	40	40
NEDAŇOVÉ PŘÍJMY	324	449	439	744	555	542	578	585	580	584	593
Příjmy z vlastní činnosti	104	141	132	135	83	129	130	131	130	132	134
Odvody přebytků organizací	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Příjmy z pronájmu majetku	168	169	150	231	343	295	318	323	318	319	325
Výnosy z finančního majetku	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1
Přijaté sankční platby	0	43	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Prodej nekap.maj. a ost.příjmy	51	95	155	142	129	117	129	130	131	132	134
Splátky půjčených prostředků	0	0	0	236	0	0	0	0	0	0	0
KAPITÁLOVÉ PŘÍJMY	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
PŘIJATÉ TRANSFERY	1 332	2 673	871	999	1 718	1 295	2 125	126	128	130	132
Neinvestiční transfery	557	624	621	919	699	325	125	126	128	130	132
Investiční transfery	776	2 049	250	80	1 019	970	2 000	0	0	0	0
BĚŽNÉ PŘÍJMY	5 493	6 303	6 557	6 773	6 896	6 202	7 794	8 240	8 587	8 773	8 968
INVESTIČNÍ PŘÍJMY	777	2 049	250	80	1 019	970	2 000	0	0	0	0
PŘÍJMY CELKEM	6 270	8 352	6 807	6 853	7 915	7 172	9 794	8 240	8 587	8 773	8 968
VÝDAJE											
Platy a související výdaje	1 350	1 671	1 983	1 765	1 981	1 820	2 048	2 088	2 127	2 167	2 207
Neinv.nákupy a souvis.výdaje	2 286	2 417	2 867	2 410	1 921	2 479	1 766	1 789	1 801	1 803	1 827
Nákupy materiálu	260	212	781	195	317	212	195	192	203	201	208
Úroky a ost.finanční výdaje	0	24	35	22	24	25	0	0	0	0	0
Nákup vody, paliv a energie	136	206	219	139	165	208	238	244	249	254	259
Nákup ostatních služeb	522	610	810	667	622	765	657	667	653	660	665
Opravy a udržování	1 161	1 128	703	1 188	599	1 033	445	454	461	452	455
Neinv.transf.soukromopráv.subj.	15	22	73	76	240	282	275	275	276	276	276
Neinv.transf.veřejnopráv.subj.	63	111	168	114	65	139	76	76	76	76	76
Neinv.příspěvky zřízeným PO	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Neinv.transf.veřejným rozp.	15	48	73	52	5	121	57	57	57	57	57
Ostatní neinvestiční výdaje	12	2	2	246	12	120	115	115	115	115	115
BĚŽNÉ VÝDAJE	3 725	4 223	5 093	4 610	4 218	4 841	4 280	4 343	4 395	4 437	4 501
KAPITÁLOVÉ VÝDAJE	2 644	6 667	3 974	748	1 846	2 296	7 011	0	0	0	0
VÝDAJE CELKEM	6 369	10 890	9 067	5 358	6 064	7 137	11 291	4 343	4 395	4 437	4 501
FINANCOVÁNÍ											
Uhrazené splátky jistin a dluhopisů	0	373	640	640	640	2 562	0	0	0	0	0
Přijaté půjčky	0	4 482	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Řízení likvidity	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
FINANCOVÁNÍ	0	4 109	-640	-640	-640	-2 562	0	0	0	0	0
HOSPODAŘENÍ											
SALDO bez financování	-100	-2 538	-2 259	1 496	1 851	35	-1 497	3 897	4 192	4 336	4 466
PŘÍJMY vč. financování	6 270	12 834	6 807	6 853	7 915	7 172	9 794	8 240	8 587	8 773	8 968
VÝDAJE vč. financování	6 369	11 263	9 707	5 998	6 704	9 699	11 291	4 343	4 395	4 437	4 501
BILANCE HOSPODAŘENÍ	-100	1 570	-2 899	856	1 211	-2 527	-1 497	3 897	4 192	4 336	4 466
Provozní přebytek (PP)	1 767	2 080	1 465	2 163	2 678	1 361	3 514	3 897	4 192	4 336	4 466
Rozdíl PP a spl.jistin	1 767	1 707	825	1 523	2 038	-1 201	3 514	3 897	4 192	4 336	4 466
Saldo kapitálového rozpočtu	-1 867	-4 619	-3 724	-668	-828	-1 326	-5 011	0	0	0	0
Ukazatel provozních úspor (%)	32,17	33,00	22,34	31,94	38,84	21,94	45,09	47,30	48,82	49,43	49,81
Dluhová základna	6 270	8 352	6 807	6 853	7 915	7 172	9 794	8 240	8 587	8 773	8 968
Dluhová služba	0	397	675	662	664	2 587	0	0	0	0	0
Ukazatel dluhové služby (%)	0,00	4,75	9,91	9,67	8,39	36,07	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
ROZVAHA											
Zůstatky na účtech	10 366	11 937	9 037	9 893	11 104						
Stav úvěrů	0	4 482	3 842	3 202	2 562						

Seznam tabulek a grafů

Tabulka č. 1:	Přehled vývoje příjmů	6
Tabulka č. 2:	Predikce sdílených daní na aktuální rok.....	9
Tabulka č. 3:	Rekapitulace výdajů	12
Tabulka č. 4:	Rekapitulace hospodaření	15
Tabulka č. 5:	Upravený rozpočet a skutečnost minulého období.....	17
Tabulka č. 6:	Fiskální pravidlo hospodaření	18
Tabulka č. 7:	Vývoj ukazatelů dluhového hospodaření.....	19
Tabulka č. 8:	Vývoj cash flow a platební schopnosti	20
Tabulka č. 9:	Kumulovaný střednědobý výhled rozpočtu	23
Tabulka č. 10:	Plán investičních akcí	26
Tabulka č. 11:	Volné finanční prostředky.....	27
Tabulka č. 12:	Disponibilní prostředky výhledového období	27
Tabulka č. 13:	Ekonomické hodnocení obce v letech 2013 - 2020 (staré).....	31
Tabulka č. 14:	Ekonomické hodnocení obce v letech 2021 - 2027 (nové).....	31
Tabulka č. 15:	Souhrnná tabulka hospodaření.....	33
Graf č. 1:	Vývoj příjmů	7
Graf č. 2:	Meziroční podíl a pětiletý průměr daňových příjmů	7
Graf č. 3:	Vývoj sdílených daní.....	8
Graf č. 4:	Meziroční podíl a pětiletý průměr nedaňových příjmů	10
Graf č. 5:	Meziroční podíl a pětiletý průměr kapitálových příjmů	10
Graf č. 6:	Meziroční podíl a pětiletý průměr přijatých transferů	11
Graf č. 7:	Vývoj výdajů	12
Graf č. 8:	Vývoj běžných výdajů.....	13
Graf č. 9:	Vývoj nejvýznamnějších výdajových položek	13
Graf č. 10:	Krytí kapitálových výdajů investičními příjmy.....	14
Graf č. 11:	Krytí kapitálových výdajů minulého období	14
Graf č. 12:	Vývoj příjmů, výdajů a salda hospodaření	15
Graf č. 13:	Vývoj běžných příjmů, výdajů a provozního přebytku.....	16
Graf č. 14:	Vývoj provozních ukazatelů	16
Graf č. 15:	Průměrné měsíční cash flow	19
Graf č. 16:	Vývoj cash flow	20
Graf č. 17:	Vývoj počtu obyvatel	21
Graf č. 18:	Meziroční vývoj rozpočtu dle tříd rozpočtové skladby	21
Graf č. 19:	Saldo provozního a kapitálového rozpočtu	22
Graf č. 20:	Vývoj sdílených daní.....	24
Graf č. 21:	Vývoj běžných příjmů a výdajů	24
Graf č. 22:	Vývoj provozního přebytku.....	25
Graf č. 23:	Vývoj ukazatele provozních úspor	25
Graf č. 24:	Vývoj salda hospodaření.....	26
Graf č. 25:	Vývoj dluhové služby.....	28
Graf č. 26:	Vývoj teoretického navýšení dluhu.....	28
Graf č. 27:	Relativní zhodnocení dílčích oblastí.....	30

Seznam příloh

Příloha č. 1:	Stupnice ekonomického hodnocení AQE (platná do 2020)	36
Příloha č. 2:	Stupnice ekonomického hodnocení AQE (platná od 2021)	37

Krátkodobé hodnocení

STR1	Výborné subjekty v plnění svých závazků v krátkém časovém horizontu
STR2	Kvalitní subjekty s dobrou schopností splácet své aktuální závazky
STR3	Vyhovující subjekty dostát svým závazkům včas
STR4	Sporné subjekty s rizikem plnění svých závazků v termínu
STR5	Nevhodné subjekty neschopné plnit své i krátkodobé závazky

Dlouhodobé hodnocení

A	výborné subjekty, bez rizika a s vynikající schopností splácet své závazky
A1+ A1-	velmi dobré subjekty, s výbornou schopností splácet své závazky, s očekávanou stabilní budoucností
A2+ A2-	dobré (kvalitní) subjekty, s velmi dobrou schopností splácet své závazky, doporučeno sledovat budoucí riziko v delším časovém horizontu
B+ B-	přijatelné (bonitní) subjekty, s dobrou schopností splácet své závazky, doporučeno sledovat budoucí riziko již ve středním časovém horizontu
B1+ B1-	vyhovující (uspokojivé) subjekty, s dostatečnou schopností splácet své aktuální závazky, s nejistým budoucím rizikem již v krátkém časovém horizontu
B2+ B2-	průměrné subjekty schopné splácet své aktuální závazky, s problematickou budoucností
B3+ B3-	podprůměrné subjekty s poměrně rizikovou schopností splácet své závazky, s rizikovou budoucností
C+ C-	sporný (spekulativní) subjekty s nejistou schopností splácet své závazky, se značně rizikovou budoucností
C1+ C1-	nevhodné (rizikové) subjekty s nestabilní schopností splácet své závazky, s vysokým rizikem v budoucnu
C2+ C2-	nezpůsobilé (vysoce rizikové) subjekty s neschopností a neochotou splácet své závazky

Příloha č. 2: **Stupnice ekonomického hodnocení AQE (platná od 2021)**

Hodnocení	Text hodnocení minulého období	Klasifikace
A	Vynikající schopnost plnit své finanční závazky, téměř bez úvěrového rizika.	výborný
Aa1 Aa2	Výborná schopnost dostát finančním závazkům, očekávaná stabilní budoucnost.	velmi dobrý
Aaa1 Aaa2	Dobrá schopnost dostát finančním závazkům, subjekt může podléhat negativním vlivům a ekonomickým událostem.	dobrý
B1 B2	Dostatečná schopnost dostát finančním závazkům, subjekt díky změněné ekonomické situaci může mít nižší schopnost splácet své závazky.	příjemný
Bb1 Bb2	Vyhovující schopnost dostát finančním závazkům. Subjekt při méně příznivých finančních nebo ekonomických podmínkách může mít sníženou schopnost splácet závazky.	vyhovující
Bba1 Bba2	Subjekt ještě stačí splácet finanční závazky. Nepříznivý vývoj externích podmínek pravděpodobně oslabí jeho průměrnou schopnost dostát svým závazkům.	průměrný
Bbb1 Bbb2	Podprůměrná schopnost dostát závazkům je u subjektu podmíněna pozitivním ekonomickým vývojem a okolními podmínkami.	podprůměrný
C1 C2	Nejistá schopnost dostát svým závazkům v čase. Existuje vysoká pravděpodobnost, že subjekt nebude schopen závazky splatit.	nevhodný
Cc1 Cc2	Vysoce rizikový subjekt s malou, nebo téměř žádnou pravděpodobností splacení svých závazků.	sporný
Ccc1 Ccc2	Neschopnost či neochota splácet své závazky. Subjekt téměř jistě nesplatí alespoň část svých závazků, s tím že ostatní dlužné částky budou splaceny.	nezpůsobilý
Hodnocení	Text hodnocení výhledového období	Klasifikace
STR1	Vynikající subjekt při plnění svých závazků po celé období střednědobého výhledu	výborný
STR2	Velmi dobrý subjekt s vysokou schopností splácet své aktuální závazky	velmi dobrý
STR3	Dobrý subjekt, schopen dostát svým závazkům včas	dobrý
STR4	Podprůměrný subjekt s rizikem plnění svých závazků v termínu s rizikovou budoucností	podprůměrný
STR5	Nezpůsobilý subjekt s nestabilní schopností plnit své i krátkodobé závazky	nezpůsobilý

Zpracovatel: AQE advisors, a.s.
třída Kapitána Jaroše 31
602 00 Brno

Zpracoval: Ing. Petr Kamínek

Mgr. Jan Eberhard

Vedoucí projektu: Ing. Jan Obrovský

Brno listopad 2022

Střednědobý výhled rozpočtu obce Bělá u Jevíčka byl schválen zastupitelstvem obce dne 21. 12. 2022

Vyvěšeno: 23. 12. 2022

Sejmuto: 31. 12. 2023